Milliyet

ÇOCUK

26 Eylül 1983 ● Sayı: 39 ● 50 Lira

TÜRK TİCARET BANKASI İŞBİRLİĞİ İLE HAZIRLANAN

BİLGİNLER ve BULUŞLAR ANSİKLOPEDİSİ Eki ile

KAPTAN HAWKER

ETİ
Çin
Tadın
bakın
ne biçimmm!

Milliyet
ÇOCUK

İmtiyaz Sahibi:
AYDIN DOĞAN
Genel Müdür:
MUHİTTİN KAZIMOĞLU
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
MEHMET İLKORUR

Adres:
MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
Milliyet Yayınları, Prof. Kâzım İsmail Gürkan Cad. No: 10 Cağaloğlu-İSTANBUL
Telefon:
526 83 86
Abone ve Satış İçin Başvuru:
Milliyet Çocuk Dergisi — Satış Servisi, Cağaloğlu-İSTANBUL
Telefon:
528 42 67
Abone Koşulları:
Yıllık: 2990.— TL.
Altı Aylık: 1495.— TL.
Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış, Milliyet Ofset Tesisleri'nde basılmıştır.
Türkiye'de Satış Fiyatı:
50 Lira
Kıbrıs'ta Satış Fiyatı:
70 Lira
26 Eylül 1983
Yıl: 13 Sayı: 39 Cilt: 6

BİZDEN SİZE

«OKUNACAK KİTAPLAR»

BU sayımızdan başlayarak sizlere yepyeni sizlere yepyeni bir sayfa sunuyoruz sevgili okurlar. **Hikmet Altınkaynak** arkadaşımızın hazırladığı, **"Okunacak Kitaplar"** adlı yeni dizimizde, okullarda okutulacak kitapların yanı sıra, bir kitaplık kuracak kadar kitaptan, konusundan, yazarından söz etmeyi amaçlıyoruz. Yazarların öteki yapıtlarını sıralamak istiyoruz. Tabiî sayfalarımızın elverdiği ölçüde, bu yapıtlardan örnekler yayımlamayı planlıyoruz. Bütün bunları yaparken, tek ölçümüz, "ders kitaplarınız"da "okunacak kitaplar" olarak salık verilen kitaplar olacak...

Dizimizi, **Halide Edip Adıvar**'la açıyoruz. Yeni ders yılında bütün **"Milliyet Çocuk Dergisi"** okurlarına başarılar diliyoruz.

YAZ Tatiliniz Bizden" adlı kampanyamızla, bir hafta süreyle Bodrum'da yaz tatili yapan okurlarımız bize yazarak, gezi izlenimlerini dergilerinde yazmak istediklerini bildirdiler. Önümüzdeki haftalarda bu okurlarımızın gezi izlenimlerini dergimiz sayfalarında bulacaksınız.

Bodrum tatili kazanan okurlarımız, Milliyet Çocuk Dergisi'nin basıldığı matbaayı da gezdiler.

İKİ hafta sonra yeni cildimize başlıyoruz sevgili okurlarımız. Her yeni ciltte olduğu gibi, sizlere birçok yeni yazı dizisi sunmaya çalışacak, dergimizin sayfa düzenini de değiştireceğiz. Bu arada, birkaç hafta önce bu sayfada yazdığımız bir konuyu da belirtmeden geçmeyelim:

Sizlere her yeni cildimizde, dergimizin baskısında kullanacağımız özel rengimizi değiştireceğimizi, bunun için de sizin oylarınıza başvuracağımızı açıklamıştık. Evet, sevgili okurlarımız, bu konudaki önerilerinizi, dergimizde basılmasını istediğiniz özel rengi, **"Milliyet Çocuk Dergisi, Özel Rengi Biz Seçiyoruz Köşesi, Prof. Kâzım İsmail Gürkan Cad. No: 10, Cağaloğlu - İstanbul"** adresine postalayın.

Bu köşemize mektup yazarak önerilerini bildirecek okurlarımıza da bir sürprizimiz var: Dergimize gelecek mektupların arasından bir seçim yapacak, renk seçimi yapan 10 okurumuza kura sonucu **10 kitap** armağan edeceğiz.

Esenlik dileklerimizle.

IÇINDEKILER

Okurun Sesi.....3
Siyah Kısrak.....4-5
Okunacak Kitaplar.....6-7
Ülkeleri Tanıyalım.....8
Red Kit.....9-12
Bilinmeyeni Araştırırken 13
Yaşanmış Serüvenler ... 14
Öykü-Şiir.....16-17
Bilim-Teknik..... 18-19
Yeni Gazete..... 20-21
Monte Cristo.....22-23
Sinema TV.....24-25
Çılgınlar Ormanı.....26
Papilio.....27-29
Bilmece-Bulmaca.....30-31
Barelli.....33-36
Okurdan Okura..... 38-39
Tarihte Bu Hafta..... 40
Cimcime.....41-44
Kırk Ambar.....45-46
Kaptan Hawker.....47-50

OKURUN SESİ

BU sayfada yayınlanacak dilek ve eleştirilerinizi içeren mektuplarınızı **Milliyet Çocuk Dergisi "Okurun Sesi" Cağaloğlu/İstanbul** adresine bekliyoruz.

Derginizi 3 yıldan beri sürekli alıyorum. Ansiklopedilerini çok beğeniyor ve severek okuyorum. Sizlerden ricam spor sayfasına yer vermeniz ve Ülkeleri Tanıyalım köşesini iki sayfa yapmanızdır.

Feridun KARAKAYIŞ (Zonguldak)

Derginizi 1982 yılından beri alıyorum ve severek okuyorum. Önce size böyle bir dergi yayınladığınız için teşekkür ederim. Sizden ricam çeşitli spor takımlarının posterlerini yayınlamanız ve el becerilerine yer vermenizdir.

Aydın KAHYA (Ankara)

Derginizi alıyor ve zevkle okuyorum. Satranç köşesi eklemenizi ve Pembe Panter'i yayınlamanızı istiyorum.

Evren ÇAĞLAYAN

Derginizi 6 aydır alıyorum. Çok beğeniyorum. Bilim ve teknik ile ilgili sayfaları arttırmanızı ve Ansiklopedi eklerinizi çoğaltmanızı istiyorum.

Mehmet CAN (Eskişehir)

Derginizi devamlı almaktayım ve çok beğeniyorum. Derginizin en çok Cimcime, Siyah Kısrak, Red Kit ve Ülkeleri Tanıyalım kısımlarını çok beğeniyor ve okuyorum. Beşler Çetesi ve Bilim Teknik konularının çoğaltılmasını istiyorum. Başarılar dilerim.

Gökhan AKAR (Adıyaman)

Derginizi 11. sayısından itibaren almaktayım. Bilginler ve Buluşlar Ansiklopedisi'ni çok yararlı buluyorum. Bundan dolayıdır ki sayfaların çoğaltılmasını istiyorum. Red Kit'i Beşler Çetesi'ni çok seviyorum. Pembe Panter'i ve Asteriks'i yayınlamanızı rica ediyorum.

Murat ÖZDEMİR (İstanbul)

SİYAH KISRAK 12

START

DİKKAT! ÇIKIŞ ALMAYA HAZIRLAR.

VE YARIŞ BAŞLADI! SİYAH KISRAK OLDUĞU YERDE KALDI. KOŞACAK DURUMDA DEĞİL. JOKEY'İ ONU SAKİNLEŞTİRMEK İÇİN OLAĞANÜSTÜ BİR ÇABA HARCIYOR. MÜTHİŞ BİR ENERJİSİ VAR HAYVANIN, ŞAHA KALKIYOR... AH! BU GÜÇLÜ HAYVANIN YARIŞA KATILMAMASI ÇOK YAZIK OLDU... FAKAT! OH! İNANILMAZ ŞEY!

SİYAH KISRAK İLERİYE DOĞRU ATILDI!! SEVGİLİ DİNLEYİCİLER, ŞİMDİ DÖRT NALA İLERLİYOR. AH, YARIŞA ÇIKIŞ ANINDA BAŞLAMAMASI NE YAZIK!.. ARADAKİ FARKI KAPATMASINA İMKÂN YOK!..

ÇILDIRDIN MI SEN?

HEM YARALISIN, HEM DE ARAMIZDA ÇOK FARK VAR. BAŞARAMAYIZ!

ALEK! TANRIM, ALEK VE SİYAH KISRAK! HİÇ AKLA GELİR MİYDİ?

TANRIM! BU ÇOCUK BENİ ÖLDÜRECEK!

FAKAT, İNAN Kİ, GERÇEK BİR JOKEY GİBİ HAREKET EDİYOR!

BİRİNCİ TURUN SONUNDA Kİ BÜYÜK DÜZLÜKTE...

HİÇ BÖYLE ŞEY GÖRMEDİM! OLAĞANÜSTÜ! SİYAH KISRAK ARADAKİ FARKIN YARISINI KAPATTI

YARIŞI KAZANMASA BİLE, ÜSTÜNLÜĞÜNÜ KANITLADI!!

HAYDİ, YAVRUM! HAYDİ!

YARIŞA, İKİ YÜZ METRE KALA, SİYAH KISRAK İNANILMAZ BİR HIZLA RAKİPLERİNİN ÜSTÜNE DOĞRU KOŞUYORDU. SEYİRCİLER KENDİLERİNDEN GEÇMİŞTİ...

HAYDİ!! OLAMAZ! VAY CANINA!

HAYDİ YAVRUM, SON BİR GAYRET DAHA.. ONLARI GEÇ!

ŞAK

AH! SEVGİLİ DİNLEYİCİLER... BU... BU İNANILMAZ BİR ŞEY, **SİYAH KISRAK, KAZANDI!** GÜNEŞ'İ SON ANDA GEÇTİ! TRİBÜNLERDE ŞAŞKINLIKLA KARIŞIK BİR HEYECAN VAR. ŞİMDİ, SEYİRCİLERİN TEZAHÜRATI GÖRÜLMEYE DEĞER!

BİRAZ SONRA...

NE DERSİNİZ DOKTOR, DURUMU CİDDİ Mİ?

BU HAYVANIN KASLARI ÇELİK GİBİ! BİRKAÇ GÜNE KADAR HİÇBİRŞEYİ KALMAZ!

ONLARI İYİ GEÇTİK DEĞİL Mİ HENRY?

EVET, EVET BÜYÜK BİR YARIŞ OLDU. BELLEKLERDEN KOLAY KOLAY SİLİNMEYECEK BİR YARIŞ!

ŞURAYA BAK! ANNEMLE BABAM GELMİŞLER!

AH OĞLUM, KORKUDAN ÖLECEKTİM AZ DAHA...

NE OLURSA OLSUN, BEN SENİNLE GURUR DUYUYORUM!

TÖREN SIRASINDA İZLEYİCİLER YENİ BİR ŞAŞKINLIĞA DAHA UĞRADILAR. ŞAMPİYONUN YANINDA YER ALAN VE ONUN ZAFERİNİ PAYLAŞAN YAŞLI BİR AT GÖRDÜLER. NAPOLEON'UN YAKIN DOSTUNUN BAŞARISINA NE DENLİ KATKIDA BULUNDUĞUNU... NEREDEN BİLEBİLİRLERDİ?

"VE O OLMASAYDI, BELKİ DE SİYAH KISRAK BELLEKLERDEN SİLİNMEYECEK BU YARIŞA HİÇ KATILAMAZDI.

SON

Okunacak Kitaplar

HAZIRLAYAN:
Hikmet
ALTINKAYNAK

TÜRK'ÜN ATEŞLE İMTİHANI

Milli edebiyatımızın ünlü kadın romancısı: 1884 - 1964

1883 yılında İstanbul'da doğdu. Babası Doktor Mehmet Edip Bey'dir. Annesi Fatma Bedrifem Hanım'ı çok küçük yaşta yitirdi. Bu yüzden küçük Halide, babası, dedesi yanında lala ve dadılar elinde büyüdü.

Halide Edip, beş yaşında yuvaya, sonra mahalle okuluna başladı. Daha sonra da Üsküdar Amerikan Kız Koleji'nde okudu. Rıza Tevfik'ten özel olarak felsefe ve sosyoloji dersleri aldı. Matematikçi Salih Zeki Bey'le evlendi, bir süre sonra ayrıldı. Daha sonra Dr. Adnan Adıvar'la evlendi.

Halide Edip, Kız Öğretmen Okulu'nda, İstanbul Kız Lisesi'nde öğretmenlik ve müfettişlik görevlerinde bulundu. Mütareke yıllarında ise, üniversitede Batı edebiyatı okuttu.

İstanbul'un işgali sonrası kocasıyla birlikte Anadolu'ya geçerek, Mustafa Kemal'in yanında Kurtuluş Savaşımızda yer aldı. Onbaşı ve başçavuş rütbeleri kazandı.

BAŞLARKEN

"İyi bir kitaplık, bir üniversitedir" *söz gittikçe önemini daha da artırıyor. Bu sütunlarda biz, size böyle bir kitaplık kuracak kadar kitaptan, konusundan, yazarından söz etmeyi amaçlıyoruz. Yazarlarının öteki eserlerini sıralamak istiyoruz. Sayfalarımızın elverdiği ölçüde de örnekler yayımlamayı planlıyoruz.*

Hepinize başarılı ve mutluluk dolu bir ders yılı diliyoruz...

Cumhuriyet'in ilânından sonra 1923-1938 arası onbeş yılı kocası Dr. Adnan Adıvar'la Avrupa ve Amerika'da geçirdi. Döndükten sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne İngiliz Edebiyatı Profesörü oldu.

1940-1950 arası İzmir Milletvekili olarak TBMM üyesi oldu.

Halide Edip, 9 Ocak 1964 tarihinde rahatsızlığı nedeniyle kaldırıldığı Cerrahpaşa Hastanesi'nde öldü.

Yazarlığı - Romancılığı

Edebiyatımızda yazar ve romancılığa yönelen kadınlar arasında ilk sırada sayılan Halide Edip, değişik dallarda eserler verdi.

İlk yazıları 1908'den sonra Halide Salih imzasıyla yayımlandı. Tanin gazetesi, Şehbal, Mehasin, Resimli Kitap, Büyük Mecmua, Vakit, Akşam, Türk Yurdu, Hâkimiyet-i Milliye gibi pek çok dergi ve gazetede roman, makale, hikâye ve sohbetler yazdı. Daha sonra asıl adıyla Akşam, Milliyet, Cumhuriyet, Yeni İstanbul, Yenigün, Hayat gibi pek çok gazete ve dergide eserleri tefrika edildi.

1942'de Sinekli Bakkal adlı romanıyla CHP Roman Yarışması'nı kazandı.

Halide Edip'in ilk eserlerinde duygu ve heyecanlar, düş ve tutkular ağır basar. Daha sonraki olgunluk dönemi ürünlerinde ise, sosyal temalara öncelik tanır. Kamuoyunda geniş yankılar uyandıran eserler yazması, kişiliğinin hareketli özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Ahmet Hamdi Tanpınar, **1903-1920 yılları arası Halide Edip'in Türk romanını** "tek başına temsil ettiğini" söyler. **Onu eserlerinde "değerler karşısında daima dikkatli ve az çok muhafazakâr olan" bir** "hürriyet ve yenilik âşıkı" **olarak tanımlar.**

KİTABIN KONUSU

TÜRK'ün Ateşle İmtihanı, Halide Edip'in "Millî Mücadele" anılarını ortaya koyar. 19 Mart 1920'de, kocası Adnan Adıvar'la birlikte Kurtuluş Savaşı'na katılmak üzere Anadolu'ya geçmiştir. Üsküdar-Kocaeli karayolundan ve Adapazarı üzerinden Geyve'ye, oradan da trenle Ankara'ya 2 Nisan 1920'de ulaşmışlardır.

Halide Edip, önce Genelkurmay Karargâhı'nda yazı ve çeviri işlerinde çalışmıştır. Bu sırada Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmıştır. İstanbul hükümetinin verdiği idam kararı ve fetvasında onun adı ilân edilmiştir.

Kitapta, Kurtuluş Savaşı'nın çeşitli aşamaları, Ankara'nın sıkıntılar ve yokluklar içinde kıvrandığı, kocası ve kavga arkadaşlarıyla birlikte yaşadığı tatlı ve acı günleri anlatır.

Bu anılar, 30 Ağustos 1922'de ordumuzun zaferiyle "Türk'ün Ateşle İmtihanı"ndan sonra, amacına ulaşmasıyla sona ermektedir. Bu savaşta Halide Edip onbaşı ve başçavuş rütbeleri almıştır.

Halide Edip Adıvar'dan Örnekler:

Ateşle İmtihandan Sonra Amaca Varış

KARŞIMIZDAKİ kömür gibi kara yığınların arkasından bir ışık göründü. Ay doğuyordu. Biz incirliğe geldiğimiz zaman, herkes özleyişle oraya bakıyordu. Yanımızdaki adam: "Buradan köyüme kolay kolay giderim" dedi.

Binbaşı Tahsin izin verince, adam sıçrayıp koşmaya başladı. Ama o kayboluncaya kadar Binbaşı Tahsin onu gözleriyle izledi. Bu geçitten sonra, köyler askerle doluydu. O kadar kalabalıktı ki aralarından geçmek adeta güçtü. Hep omuz omuza, özlenen şehre gidiyorduk. Hepimizin kül maskeli yüzümüz, gözlerimiz birbirine bakıyor. Üç saat daha. Sabahleyin saat dörtte Nif'teydik. İlk defa olarak Doru'nun yorgunluktan yürüyemez hale geldiğini gördüm. Binbaşı Tahsin, atının üstünde uyukluyordu.

Yarı uyku halinde, iki yanı evlerle dolu bir küçük yokuşa geldik. Nasıl attan indiğimi hatırlamıyorum. Tek hatırladığım şey, bu evlerden birinin mermer merdivenine oturup kendimden geçmiş olmamdır. Birisi:

"Hanımefendi, hanımefendi" diye seslenince, gözlerimi açtım. Mustafa Kemal Paşa'nın çavuşu Ali konuşuyordu:

"Gelin, Paşa'nın berberinin yattığı bir oda var. Onu çıkarıp sizi oraya koyayım."

Aydınlık bir koridor. Üstü camlı bir kapı. İçeride kırık bir sedir. Ali kapıya bir battaniye astı.

"Sabahleyin yedide size sıcak su getiririm. Saat sekizde paşalarla kahvaltı edeceksiniz. Battaniyelerin altında temiz bir çarşaf var."

Orada çizmelerim ve mahmuzlarımla nasıl uyuyabildiğime hâlâ şaşarım. Sabah kahvaltısında, Mustafa Kemal Paşa: "Bugün İzmir'e gireceğiz" dedi.

Ben de dedim ki: "Bir zafer alayında gitmek istemem, teşekkür ederim. Ben sonra yalnız başıma gelirim."

O, âmir bir sesiyle:

"Geleceksiniz, Hanımefendi!" dedi.

Öğle vakti zeytin dallarıyla süslenmiş beş otomobille İzmir'e hareket ettik. Askerler yanda yürüyorlardı. Ben yürüyen askerlerle beraber olmadığıma hayıflanıyordum. Fakat, Mustafa Kemal Paşa, o gün kutsal bir semboldü. Halkın kurtarıcısı. Şehrin kapısında bir süvari alayı bizi karşıladı. Romantik bir görünüşleri vardı. Onlar dokuz gün at üstünde Yunan ordularının arkasında dövüşmüşlerdi. Bir an tehlikeden kurtulmamışlar, bir an dinlenmemişlerdi. Atlılar ve atlar büyük bir manzara teşkil ediyorlardı. Özellikle başlarındaki genç komutan dikkati çekiyordu. Kafası bir iskelet gibi. Avurtları çökmüş. Gözleri dört bir tarafı tarıyor ve durmadan emirler veriyordu. Bir an askerler kılıçlarını çektiler, iki yanımızda kılıçları güneşte parlayarak yürüdüler. Kapalıçarşı'dan geçerken nal sesleri kulakları parçalıyordu. Kaldırımlarda askerler ve insanlar yürüyor, kılıçlar parlıyordu. Bunların arkasında binlerce ağızdan "Yaşa!" sesleri yükseliyordu.

(Türk'ün Ateşle İmtihanı, 1962)

Eserleri:

Hikâyeleri: **Harap Mabetler (1911), Dağa Çıkan Kurt (1922), İzmir'den Bursa'ya (1922, Yakup Kadri, Falih Rıfkı, Mehmet Asıl ile).**

Romanları: **Raik'in Annesi (1909), Seviye Talip (1910), Handan (1912), Yeni Turan (1912), Son Eseri (1912), Mev'ut Hüküm (1918), Ateşten Gömlek (1922), Kalp Ağrısı (1924), Vurun Kahpeye (1926), Zeyno'nun Oğlu (1928), Sinekli Bakkal (1936), Yolpalas Cinayeti (1938), Tatarcık (1939), Sonsuz Panayır (1946), Döner Ayna (1954), Akile Hanım Sokağı (1958), Hayat Parçaları (1963).**

Anıları: **Mor Salkımlı Ev (1963), Türk'ün Ateşle İmtihanı (1962).**

Oyunları: **Kenan Çobanları (1913), Maske ve Ruh (1945).**

Sinekli Bakkal

RABİA çabuk iyileşti. Adeta doktorları şaşırttı. Perhizine dikkat etti. Doktorların dediğini büyük bir dikkatle harfi harfine yaptı. Fakat doktorların ikisi de hızlı iyileşmenin arkasında, yalnız maddî bir tedavi olmadığını da hissettiler. Sinekli Bakkal'daki hastaları şimdiye kadar ellerinden geçen hiçbir hastaya benzemiyordu.

Doktor Salim'in en güçlü ilgisi, belki Rabia'nın ilk karın yarma ameliyatı yapacağı lohusası olmasındaydı.

İstanbul'un, zamanında en moda dahiliyecisi olan doktor Kasım'a gelince, o da Rabia'nın bütün kadın hastalarından başka olmasıydı.

Doktor Kasım, hastaların dimağlarını etkileyerek tedavi etmek fikrini İstanbul'da yayan ilk doktordu. Daha henüz Avrupada, özellikle İngiltere'de bir salgın halini alan psychoanalyse doktorları türememişti. Fakat doktor Kasım'ın uygulamak istediği metot, İstanbul'un, bilhassa Nişantaşı'nın işsiz zenginlerini, bilhassa kadınlarını baştan başa tutmuştu. Refah içinde olan memur sınıfı, sosyetesi sosyal bir değişikliğe düşmüştü. Kadın, erkek karışık bir hayat, nisbeten yeni olduğu için hayli tehlikeli devrindeydi. Ailelerde yepyeni meseleler, buhranlar meydana çıkıyor, eskiden sözü edilmeyen, gizli olan şeyler meydana dökülüyordu. Ne kadar genç kadın, kocasının kendisini anlamadığını, okul arkadaşlarının, yahut komşusunun kocasının "ruhunun eşi" olduğunu birdenbire keşfedivermişti. Bunun gibi, buna benzer, çoğu cinsel meselelerine dokunan dertlerini kadınlar, bu vakur ve hastalarıyla kur yapmayan genç doktora dökmekten büyük bir ferahlık duyuyorlardı.

(Sinekli Bakkal, 1936)

Halide Edip bir konuşma anında.

ÜLKELERİ TANIYALIM

PARAGUAY

Devlet Adı: La Republica del Paraguay (Paraguay Cumhuriyeti).
Nüfus: 2.888.000 (1978).
Alan: 406.752 kilometre kare.
Dil: İspanyolca.
Din: Romen Katolik.
Başkent: Asuncion.
Önemli Kentler: Caaguazu, Pedro Juan Caballero, Concepcion.
En Yüksek Dağ: Cerro Tatug (700 m.)
Önemli Akarsular: Paraguay, Parana, Pilcomayo.
İklim: Yarı tropikal iklim.
Para Birimi: Guarani.
Telefon Sayısı: 40.000 (1976).
Radyo Sayısı: 185.000 (1978).
TV Sayısı: 56.000 (1978).

Karayollarının Uzunluğu: 15.956 kilometre.
Demiryollarının Uzunluğu: 498 kilometre.
Ortalama Hayat Uzunluğu: Erkeklerde 60 yıl, kadınlarda 63 yıl.

TAYLAND

Devlet Adı: Prathet Thai (Tayland Krallığı).
Nüfus: 45.100.000 (1978).
Alan: 514.000 kilometre kare.
Dil: Tayca.
Din: Budist, Müslüman.
Başkent: Bangkok.
Önemli Kentler: Thonburi.
En Yüksek Dağ: Doi Inthanon.
Önemli Akarsular: Mekong, Chao.
İklim: Tropikal muson iklimi. Üç mevsim sıcak ve yağışlı.
Para Birimi: Baht.
Telefon Sayısı: 366.862 (1978).
Radyo Sayısı: 5.360.735 (1975).
TV Sayısı: 761.015 (1975).

Karayollarının Uzunluğu: 66.727 kilometre.
Demiryollarının Uzunluğu: 3765 kilometre.
Ortalama Hayat Uzunluğu: Erkeklerde 53 yıl, kadınlarda 58 yıl.

BENGLADEŞ

Devlet Adı: Gana Praja Tantri Bangla Desh (Benglades Cumhuriyeti).
Nüfus: 84.655.000 (1978).
Alan: 143.998 kilometre kare.
Dil: Bengalce.
Din: Müslüman ve Hindu.
Başkent: Dakka.
Önemli Kentler: Chittagong, Khulna, Narayangang.
En Yüksek Dağ: Maj-Gen, Ziaur Rahman.
Önemli Akarsular: Ganga, Jumna, Meghna.
İklim: Tropikal ve Muson iklimi.
Para Birimi: Taka.
Telefon Sayısı: 89.211 (1978).
Radyo Sayısı: 531.000 (1969).
Karayollarının Uzunluğu: 6276 kilometre.

Demiryollarının Uzunluğu: 2874 kilometre.
Ortalama Hayat Uzunluğu: Erkeklerde ve kadınlarda 35 yıl.

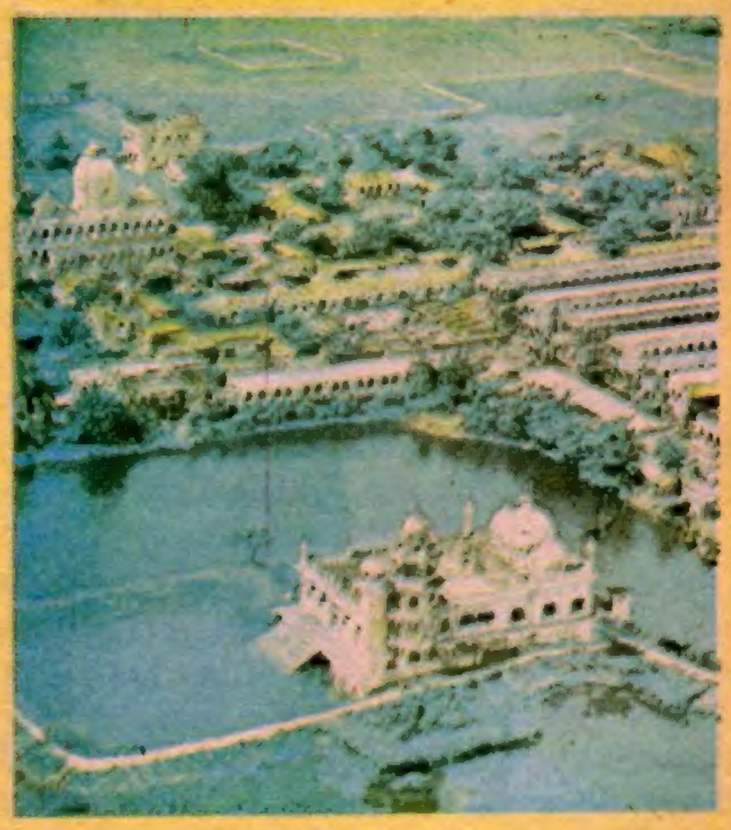

RED KİT Harikalar Sirki 1

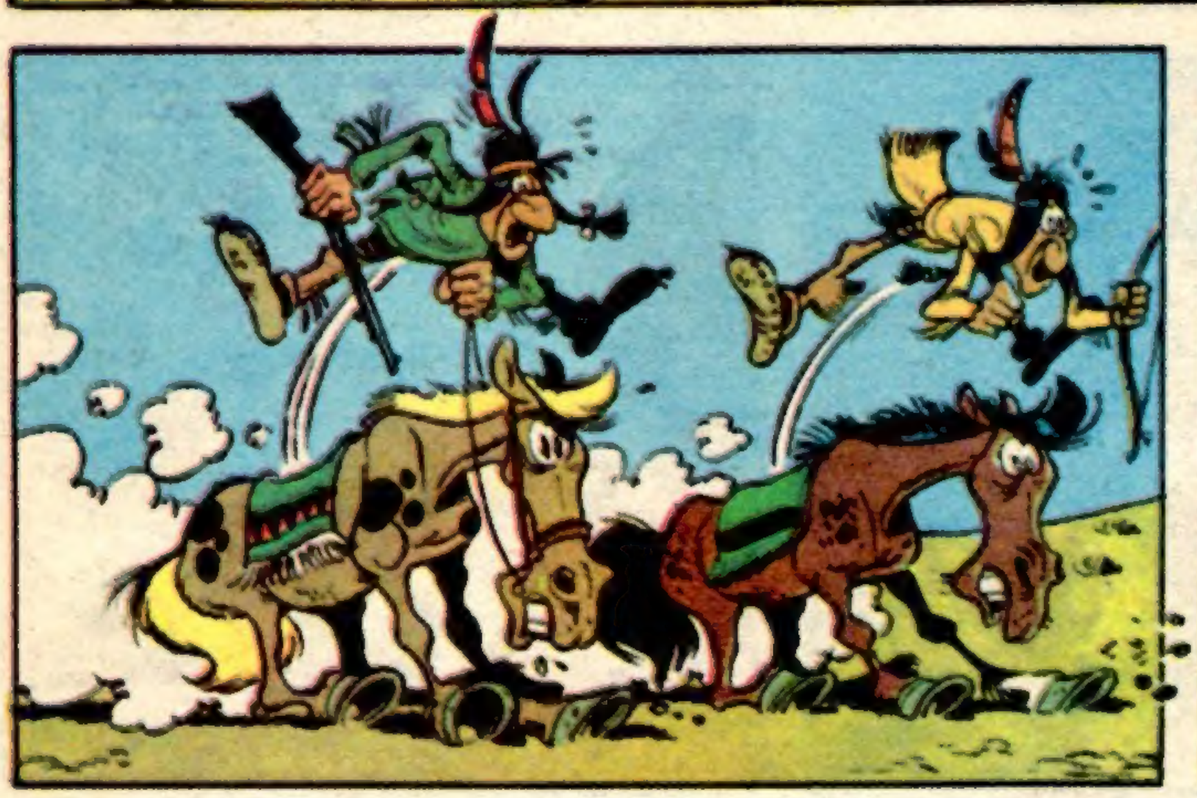

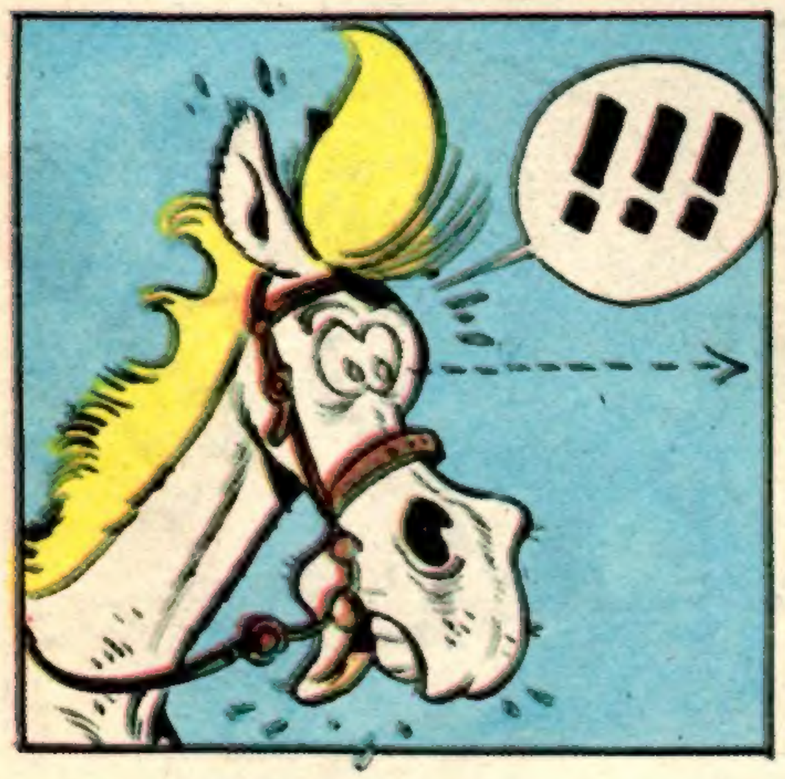

SEN BENİ BURADA BEKLE DÜLDÜL!

KEŞKE KIZILDERİLİLERE YAKALANSAYDIK DA KARŞIMIZA BU CANAVAR ÇIKMASAYDI!

BU HAYVANIN NASIL OLUP DA TEKSAS'A GELDİĞİNİ ANLARIZ ŞİMDİ...

HEY DELİKANLI BIRAK O SİLÂHI! JUMBO ZARARSIZDIR.

?

HİÇ KİMSEYE KÖTÜLÜK GELMEZ ONDAN. MERAK ETME.

BU HAYVAN PEMBE OLSAYDI VE BEN DE İÇKİLİ OLSAYDIM ANLARDIM. AMA DEĞİLİM. KİMSİNİZ SİZ VE BURADA İŞİNİZ NE?

JUMBO, HİNTLİ BİR FİLDİR. ZATEN KÜÇÜK KULAKLARINDAN HEMEN ANLAMIŞSINIZDIR. KENDİSİ HARİKALAR SİRKİNİN EN İYİ OYUNCUSU VE AS SOLİSTİDİR.

BENİM ADIM ANİBAL. HARİKALAR SİRKİNİN SAHİBİ VE FİL TERBİYECİSİYİM. GELİN DE ÇADIRIMIZI GÖSTEREYİM...

DAHA BU SABAH GELDİK. HENÜZ YERLEŞEMEDİK. GELİN BİR ŞEYLER İÇELİM.

BU BEYAZ OJELİ TIRNAKLAR DA HİNT MODASI GALİBA!

İŞTE ÇADIRIMIZI BURAYA KURDUK BAY... BAY?..

ADIM, RED KİT.

SİZLERE BAY RED KİT'İ TANITAYIM, ÇOCUKLAR... HARİKALAR SİRKİ'NİN YILDIZLARI DÜNYACA TANINMIŞTIR.

İŞTE KARIM. KENDİSİ AYNI ZAMANDA TRAPEZCİDİR. ÇOK İYİ BİR AŞÇIDIR DA...

MEMNUN OLDUM...

BU, KIZIM. CAMBAZ, BIÇAK ATMA LİSTASI VE HAYVAN BAKICISIDIR.

BU ZIPIR! DÜNYANIN EN GÜLÜNÇ PALYAÇOSUDUR. AYNI ZAMANDA DAMADIM OLUR.

KADROMUZDA JUMBO'DAN BAŞKA İKİ AT VE BİR KATIR DA VAR. AMA ASIL BÜYÜK SÜRPRİZİMİZİ ŞİMDİ GÖRECEKSİNİZ.

İŞTE KORKUNÇ NELSON! ONA BU ADI BEN VERDİM. ÇÜNKÜ BU HAYVAN, TRAFALGAR'DA NAPOLYON'U YENEN AMİRAL NELSON KADAR CESUR VE MERT...

...ONUN GİBİ TEK GÖZLÜ YOK... ÜSTELİK AMİRAL HAYATTA OLSAYDI, ŞİMDİ SU ASLANLA AYNI YAŞTA OLACAKTI...

PAYLAÇO ZIPIR'A GELİNCE, NE YAZIK Kİ ONU MİMİKLERİNİ YÜZÜNDEKİ MAKYAJ YÜZÜNDEN ÇOK KİMSE GÖREMİYOR.

NEW-YORK'TAN GELIYO-RUZ. ASLINDA "HARİKALAR SİRKİ" BİZİM İÇİN KÜÇÜK SAYILIR...

...AMA GENE DE TARİH'TE İLK KEZ AMERİKA'NIN BATISINA AÇILAN SİRK SAHİBİ OLMAKLA BÜYÜK GURUR DUYUYORUM.

BÖYLE GİDER VE SIK SIK ALKOL VE KUMAR KOMASINA GİRERSEN SİRK MÜDÜRÜ OLARAK DEĞİL AMA ALP-LER'DE ÇAMURA BATMIŞ ANİBAL OLARAK...

...GURUR DUYARSIN. ESKİ GÜNLERDEN ŞU ELİMİZDE KALANLARA BAK! YIRTIK BİR ÇADIR VE İKİ ARABA!

FAZLA ABARTIYORSUN KARICIĞIM...

İSTERSENİZ TEKERLEĞİ BOZULAN ARABAYI ONARALIM... BEN DE KALEDEKİ RODEO'YA GEÇ KALMAYIM.

RODEO MU? ÖYLEYSE ÇOK KALABALIK OLACAK. ÇADIRI KURMAK İÇİN BUNDAN İYİ FIRSAT OLAMAZ.

ÖYLEYSE HEMEN YOLA ÇIKALIM.

AMA SANA TE-ŞEKKÜR ETMEK İÇİN BİR ŞEY YAPMALIYIZ. DUR, BULDUM! SANA BİR GÖS-TERİ SUNALIM!

AMA KIZILDERİLİLER NEREDEYSE GELİRLER.

KIZILDERİLİLER BEK-LESİNLER. GÖSTERİ-DEN SONRA SALDIRIRLAR! HERKES SAHNEYE!

BÜYÜK "HARİKALAR SİRKİ" DÜNYANIN EN BÜYÜK GÖSTERİSİNİ SUNMAKTAN ONUR DUYAR!..

© MORRIS + GOSCINNY

Sürecek

BİLİNMEYENİ ARAŞTIRIRKEN

Kaybolan İnsanlar

Joseph Glanville'nin Saducismus Triumphatus adlı yapıtından...

ANİDEN gözler önünden kaybolan, bazen sanki büyülenmiş gibi dünyanın başka bir köşesinde meydana çıkan insanların gizi yüzyıllardır çözülemiyor. 1655 yılında Engizisyon mahkemesi, **Goa**'da gezinirken, istediklerinin dışında yerden havalanıp kendini bir süre sonra Portekiz'de bulan bir adamı, Tanrı'nın emirlerine karşı gelmekten çarmıha bağlayarak yakmıştı. Oysa bu tür kaybolma olayları sürüp gidecekti. 29 Ocak 1885'te New York'ta haftalık **Harper's** dergisinin yazarı **James Conant,** ardında hiçbir iz bırakmadan kayboldu. 5 Ocak 1888'de, **Connecticutt**'da birden sokakta altı kişi belirdi. Hiçbiri oraya nasıl geldiğini açıklayamadı. 13 Aralık 1926'da **Agatha Christie,** İngiltere Essex'deki evinden kayboldu. Birkaç gün sonra geri döndüğünde, nereye gittiğini hiç hatırlamıyordu. Tüm bu olaylar yüzlerce örnekten sadece birkaçı.

Bu gibi olayların neden ve nerede olduğunu açıklamak için birkaç kuram ileri sürüldü. Eski çağlardan kalma kutsal tapınma kentlerini birleştiren paralellerin, insanları değişik boyutlara götürebileceği fikri önerildi. **İvan Anderson,** yerçekimine karşı gelebilen insanların, bir tür girdaba yakalandığını öne sürdü. Tüm bukuramları kanıtlamak olanak dışı olduğu için, olaylar gizini korumayı sürdürecek.

Tüm olayların ortak noktası, yaşayan insanlar için bunun sıradan bir olay olması ve her seferinde zaman ve yer değişimine uğranması. İngiliz yazar **Colin Wilson,** iki arkadaşı, **Arthur** ve **Mary Guirdham**'ın başından geçenleri şöyle anlatıyor:

"Yorkshire'ye tatile gelmişlerdi. 25 km. uzaklıkta bir kasabayı ziyaret ettiler ve günün sonunda geri dönmek için arabalarına bindiler. Ilık, hoş bir gece olduğu için arabayı yavaş yavaş sürüyorlardı. Beş dakika gittikten sonra, Guirdham gidecekleri yere dört kilometre kaldığını gösteren tabelayı gördü. Çok yavaş gidiyorlardı, bu olanak dışıydı. Yanlarındaki haritayı açıp, kestirmeden mi yoksa yanlış mı geldiklerini anlamaya çalıştılar. Doğru yoldaydılar. Yirmi kilometrelik bir yolu beş dakikadan az bir zamanda geçmişlerdi. Bir-iki kilometre sonra, Guirdhamlar otellerinin bulunduğu kasabaya girdiler."

Bu olayda zaman kaybı olmamıştı. Uzaklık kısalmış, aşılmıştı. Bir başka yazar **Harold Wilkins,** yazısında, **Vaughanlar**'ın öyküsünü anlatıyor: 1906'da, on yaşında bir oğlan çocuğu ve sekiz ve yedi yaşlarındaki iki kız kardeşi kırlara oynamaya gittiler ve kayboldular. Üç gün boyunca, yüzlerce polis ve komşular çocukları aradı, dördüncü günde çocuklar kayboldukları tarlada, yüzlerce kez herkesin geçtiği bir yerde, uyurken bulundular. Nereye gittiklerini, üç günün geçtiğini bile bilmiyorlardı. Aç değildiler. Kaçırılmaları için hiçbir neden yoktu. Yıllar sonra, erkek çocuk aynı hikâyeyi anlattı.

Bu üç çocuk şanslı sayılabilirler, çünkü ortadan kaybolup geri dönmeyen birçok kişi biliniyor. 1809 yılının 28 Ekim'inde, İngiliz Dışişlerinde çalışan **Benjamin Bathurst.** Berlin yakınlarında bir meyhanenin dışında, arabasına binmeye hazırlanıyordu. Atlara bakana kadar, uşağına arabanın kapısında kalmasını söylemişti. Öyküyü anlatan **Sabine Baring-Gould**'a göre, "Atlara yaklaştı ve bir daha hiç kimse onu görmedi." Bir başka olayda, 1769'da sakat **Owen Parfitt,** Batı İngiltere'de Somerset'te yok oldu. Eski bir korsan olan **Parfitt,** bir arkadaşı eve girdiği sırada iskemlede bahçede oturuyordu. Birkaç dakika sonra dışarı çıkan kadın, onu yerinde bulamadı ama oturduğu iskemle hâlâ yerinde duruyordu!

Başka bir olay, Amerikalı haber spikeri **L. J. Knebel**'den geliyor. Anlattığı olay, teyp kayıtlarıyla da kanıtlanıyor. New York'ta arkadaşı sihirbaz **William Neff**'i seyrediyormuş. Parlak sahne ışıklarının altında arkadaşını seyrederken birden: "Sanki Neff'in vücudu her an saydamlaşıyordu. Öyle şaşırmıştım ki, saate bakamadım. Sahne perdesini, **Neff**'in arkasından görebiliyordum. İşin en garip tarafı, kendisi olanların farkında değilmiş gibi, normal konuşmasını sürdürüyordu. Yok olduktan bir süre sonra, tekrar ilk önce vücudu sanki kalemle çizilmiş bir çerçeve gibi belirmeye başladı."

Her ne kadar sihirbaz da olsa, bu **William Neff**'in yaratabileceği bir şey değildi. **Neff,** kendisi bu olay sırasında yok olduğunu ya da herhangi bir fiziksel değişim hissetmemiş. Aynı ses duvarını aşan bir pilot gibi, başka bir boyuta seyahat bizim düşündüğümüzden de kolay olabilir.

Haftaya: UFO'LAR

Yaşanmış Serüvenler

ÖLÜM-KALIM
BOTUNDA OTUZ DÖRT GÜN

BELKİ de bana bâtıl inançlı diyeceksiniz. Denizcilerin çoğu öyledir ve ben de, yirmi iki yıldır denizciyim. Savaş sırasında bir uçak gemisinde görevliydim. Ocak 1942'de gemimiz Pasifik'e doğru yol alırken, garip bir duyguya kapılmıştım: Bir şeyler olacaktı. Ufak ufak olaylar, sanki yaklaşan bir felâketin ipuçlarıydılar. Önsezilerimde yanılmadığımı anlamam için, aradan 15 gün geçmesi gerekti.

Ayın 16'sında, iki erimle birlikte, keşif uçağıyla olağan günlük kontrole çıkmıştık. Önceleri kayda değer hiçbir şey olmadı. Öğleden sonra, çevremizi yağmur bulutlarının sarıverdiğini, Okyanusun, altımızda altüst olmaya başladığını gördük. Dönme zamanı geldiğinde, gemimiz yerinde yoktu. Çevreyi saatlerce taradık: Değil gemi, tek bir eşya, bir makine parçası bile görünmüyordu. Benzin bitmek üzereydi. En uygun biçimde denize iniş yapmaktan başka çare yoktu.

Kauçuk botu çıkarıp, yiyecek yüklemek için yeterince zamanımız olur sanıyorduk; ama şans bizden yana değildi. Uçak umduğumuzdan çok daha çabuk battı ve biz, üç adam, okyanus ortasında can yeleklerimizle kalakaldık. Ancak cankurtaran botunu şişirmeye vakit bulabilmiştim. Güçlükle tırmanıp oturduk. Güvenilir görünüyordu ama, topu topu 2.40'a 1.20 büyüklüğündeydi. Bottan başka olanca varlığımız ise, bir çakı, bir pens, bir tabanca ve bir de cüzdanlarımızdı.

Sabah erkenden uyanmıştık. Gözlerimizin tüm gücüyle, çevreyi araştırdık. Herhalde 8.30 sıralarında, ufukta minik bir nokta belirdi. Besbelli bir kurtarma uçağıydı. Yaklaştı, yaklaştı ve 800 m. kadar ötemizden güneye döndü. Tony ve Gene heyecanlanmış, uçağın dikkatini çekmek için olmadık hareketler yapmıştı. Boşuna... Bir an için müthiş bir korkuya kapıldığımı anımsıyorum. Savaştaydık; donanmamız düşman güçlerle burun burunaydı. Bu koşullarda, bizi aramak için fazla zaman harcamayacaklarını biliyordum. Savaşın mantığı buydu!

Başımızın çaresine bakacaktık o halde. Nereye gidebilirdik? Bulunduğumuz bölgenin batı ve kuzeyindeki adalar, düşman güçlerin elindeydi. Düşmanın, elinde canlı tutsak tutmadığımı bildiğimden, bu kıyılardan olabildiğince hızla kaçmaya çalışacaktık. Doğudaki ıssız adalara ulaşmak da, bir işimize yaramayacaktı. Tek çare, güneybatıdaki dost yerlilerin konukseverliğinde sığınmaktı. Yaklaşık 750 km. vardı önümüzde.

YAŞAMIMIZ, rüzgârın elindeydi bir bakıma. Kuzeydoğudan esen rüzgârlar yüreğimize umut dolduruyor, güneybatı rüzgârlarıysa tüm direncimizi alıp götürüyordu. Gündüz tırmanıp, gece kuyu duvarlarından geriye kayan kurbağa kadar zavallıydık. Ama zorluklar insanı yaratıcı kılıyor hani. Hedefimize ters yönde sürüklenmemek için uyduruk bir çapa yapmıştım. Can yeleğini, botu çepeçevre saran uzunca bir ipin ucuna bağladım. Bu ilkel çapayı denize sarkıttığımızda, çanta gibi şişerek suları kucaklıyor, böylece hızımızı bir ölçüde kesiyordu. Yönümüzü ve hızımızı saptamak için de, basit bir güneş saatinden, geceleri de yıldızlardan yararlanıyorduk.

En büyük sorunlarımızdan birinin uykusuzluk olacağını anlamakta gecikmedik. Ayak uzatacak boşluk olmadığından, üç koca adam, yanyana büzüşmek zorunda kalıyorduk. Birkaç saniyede bir botun tabanını tokatlayan, ara sıra da tepemizden aşağı boşanan dalgaları ve durmak bilmeyen çağıltılarını da unutmamalı...

Ama daha da önemli ve yaşamsal bir sorunumuz vardı: Ne bir lokma yiyecek, ne bir damla içecek su... Rüzgâra diyecek yoktu, ama yağmur yağmamakta direniyordu. Felâketimizin beşinci gününde, boğazlarımız kupkuru ve cayır cayırdı. Çevremizde köpekbalıkları dolaştığından, serinlemek için suya da giremiyorduk. Kızgın güneş altında, kimbilir ne zamana kadar beklemekten başka yapacak bir şey yoktu.

Altıncı gün, susuzluktan ölmenin ne müthiş bir işkence olacağını düşünürken, şansımız dönüverdi. Kocaman siyah bir bulut tam tepemize geldi ve boşaldı. Yağmuru, hayatımda hiç bu kadar sevmemiştim! Beş dakikalık sağanak düşlemediğimiz kadar su vermişti bize... Midelerimizin lıkırtısı dalgaların sesine karışırken uyuduk.

Umutsuzluğu kapılmakta acele ettiğimizi anlamıştık. Ertesi gün daha da bereketliydi: Gene'in çakısı ve atikliği, bir de botumuzun balıkları çevremize toplayan albenili rengi sayesinde, ilk balığımızı yakaladık. Çiğ balık pek de lezzetli değildi doğrusu, ama menü konusunda nazlanmaya hiç niyetimiz yoktu. Üstelik öğleden sonra, yemek listemize bir çeşit daha eklenmişti: Kocaman bir albatros. Yine Gene, botun kıç tarafına konan albatrosu vurmakta güçlük çekmemişti. Kuş ciğeri ve yüreği bize, av eti yediğimiz lüks lokantaları anımsatıyordu.

DENİZCİLER, albatros vurmak uğursuzluk getirir, derler. İnanmalı mı? İnansak da inanmasak da, öyle oldu. Kuş avını izleyen günlerde, göğe olağanüstü bir dinginlik egemen oldu. Zaman zaman yağmur yağıyordu, ama rüzgârdan eser yoktu. Okyanus ortasında, bir noktaya çakılıp kalmıştık. Eli kolu bağlı oturmanın bir anlamı yoktu: Kendimize kürek çekecek bir şeyler bulmalıydık. 45 numara ayakkabılarım elimizdeki en uygun malzemeydi. Üstlerini keserek tabanlarını kürek gibi kullanmaya başladık. Nöbetleşe, günde 18 saat çalışıyorduk.

Bu yıpratıcı çalışma, ancak sayısız günlerden sonra, güçlü bir doğu rüzgârının çıkışıyla sona erdi. Yediğimiz ilk yağmur gibi bu rüzgâr da, minik botumuzu sevince boğmuştu. Yine de, şimdi o dehşet verici 34 günü düşündüğümde, böylesi sevinç anlarından çok, açlık, susuzluk ve hüzün geliyor aklıma; ya da, sevinçlerimizin hemen ardından gelen terslikleri anımsamadan edemiyorum. Köpekbalığı ziyafetimiz de bu olaylardan biri...

Çevremizde bir grup küçük köpekbalığı oynaşıp duruyordu. Bir tanesi üzerimize üzerimize gelecek kadar yürekli olmasaydı, harekete geçmeyi hiç düşünmüyorduk. Yavru canavar saldırdı ya, ağzının payını da aldı. Artık bir hayli deneyim kazanan Gene, çakısını hayvanın en zayıf noktasına saplayıverdi. Bota alıp güçten kesilmesini bekledikten sonra, Tony ve Gene'in yardımıyla karnını yardım.

Uygar dünyanın önyargıları, botumuzda yenilgiye uğramıştı. Deyim yerindeyse vahşiler gibi saldırdık balığa. Önce iç organlarını paylaştık. Sonra, hayvanın en besleyici kısmının, kanı olacağını düşünerek çıkarabildiğimiz kadarını içtik. Arta kalanlar, ertesi günkü azığımız olacaktı.

O gece, Gene nöbetteydi. Bizler, doygunluğun huzuruyla uyuyorduk. Gene, yol alıp almadığımızı anlamak için bir ara elini suya sokmuş, aynı anda, aç bir köpekbalığının acımasız dişlerini parmaklarında hissetmiş. Can korkusu nasıl da güç veriyor insana: Öyle bir güçle çekmiş ki elini, koca hayvan da eliyle birlikte gelerek, botun üzerinden denize savrulmuş. Karanlıkta, yarasının durumunu göremiyorduk; derinse, kan kaybından ölebilirdi. Parmaklarını mendilimle bağlayarak kanamayı durdurdum.

SABAHLEYİN, tırnaklarından birinin tam ortadan zımbalanmış olduğunu gördük. Diğer parmaklar da kemiğe kadar açılmıştı, yine de yerli yerindeydiler ama. Yaralar apse yaptı, Gene günlerce bir şey tutamadı. Ama, deniz suyuyla yaptığımız pansumanlar ve benim, koca çakıyla yaptığım operasyonlar, günden güne etkisini gösterdi. Karaya ulaştığımızda, yaralar hemen hemen kapanmıştı.

Patlayasıya doygunluğu, açlık kovalıyordu. Hızla kilo kaybediyorduk. Şanstan çok, savaşımı sürdürecek gücü yitirmek korkutuyordu beni. Gerçi, çevremizde sürüyle kaynaşan balıklar, çeşit çeşit kuşlar, umut vericiydi: En azından, sığ sulara yakın olduğumuzu gösterirdi bu. Ama, üzerimizdeki bezginliği yenmek için başka şeylere ihtiyaç vardı.

Yirmi dokuzuncu gün, olanca gücümüzü de alıp götüren bir fırtınaya yakalandık. O ölümcül savaşım içinde, ne konuşacak gücümüz, ne de birbirimize söyleyecek sözümüz vardı. Bot devrildi. Dalgalar, eski yaşamımızdan elimizde kalan son şeyi, giysilerimizi de götürdü. Çırılçıplak ve yalnız, yaşamı pamuk ipliğine bağlı ilkel insanlardık artık. Nasıl becerdik, hiç anımsamıyorum: Botu yakalayıp düz çevirdik.

Kimbilir daha ne kadar dalgalarda savrulduktan sonra, dayanılmaz bir güneşle kendimize geldik: Bilincini yarı yarıya yitiren bir insanın gözlerini hafif aralaması, ne kadar kendine gelmek sayılırsa elbette. Hepimiz, düşlerde yaşıyorduk artık. Tony kendisinden başka kimsenin duymadığı şarkılara kulak verip gülümsüyor, Gene karısıyla sohbet ediyordu.

Bir gün, "Şef, bir mısır tarlası görüyorum," dedi. Çiftçi çocuğuydu Gene. Bu serap şaşırtmadı beni. Az sonra, ısrarla beni kaldırarak, "Şef, şu tarlaya bak," diye mırıldandı. Dikkatle yoğunlaşma gücünü çoktan yitiren gözlerimle ileriye doğru baktım. O anda, kızgın güneşin gözlerime verdiği acıya aldıran kim; bir çığlık kopardım! Uçsuz bucaksız bir maviliğin ortasında, yemyeşil bir ada, bir yeryüzü cenneti gibi karşımızdaydı.

Kendimizi adaya nasıl attığımızı pek anımsamıyorum. Yalnız, adanın düşman elinde olup olmadığını bilmiyorduk. Eğer öyleyse, bizi kaplumbağalar gibi yerde sürünür halde bulmalarını istemiyorduk. Canımızı dişimize takıp asker adımlarıyla, sıra halinde yürümeye çalışmamız bugün gibi aklımda: Çırıl çıplak üç iskeletten oluşan bir manga!

Geceyi boş bir yerli kulübesinde geçirdik. Otuz dört gün üstüne, ilk kez boyumuza uygun bir yere uzanmanın anlatılmaz mutluluğuyla uyuyakaldık. Ertesi gün, ada yerlileri tarafından uyandırıldık; dosttular. Donanmayla ilişkiye geçmemize yardımcı oldular. O gece, evimi aratmayan bembeyaz çarşaflı bir yatakta yattım. Adaya varışımızın hemen ardından kopan bir tufan, pencereleri dövüyordu. Yolculuğumuz tam zamanında bitmişti anlaşılan. Yoksa, açlığın, susuzluğun, güneşin ve köpekbalıklarının başaramadığını, bu tufan başaracaktı besbelli!

İlk Türk kadın pilot uçağıyla tek başına Balkan Ülkeleri turu yapmaktaydı.

Fikret ARIT'ın bir öyküsü

DÜNYAYA BİR DAHA GELİRSE

Resimler : Nezahat ÖKSEL

KÜÇÜK Nezihe Vranyalı, gazetedeki haberibüyük bir heyecanla okudu. Uçağıyla tek başına Balkan ülkeleri turu yapmakta olan ilk Türk kadın asker pilotu Sabiha Gökçen, 17 Haziran 1938 günü Bulgaristan'ın başkenti Sofya'ya inmişti. Geceyi Sofya'da geçiren havacı o sabah Belgrat'a uçacaktı. Gazetede Sabiha Gökçen'in bir de fotoğrafı vardı.

On üç yaşındaki Nezihe Vranyalı, uzun uzun Sabiha Gökçen'in gazetedeki fotoğrafına baktı. Pilot başlığını, pilot gözlüklerini, pilot giysilerini inceledi. Uçmak, hem de bir Türk kadını olarak uçmak ne güzel, ne gurur duyulacak bir olaydı. Kendisi de uçamaz mıydı? Hemen kararını verdi. O da havacı olacaktı.

Küçük Nezihe, Yugoslavya'nın Vranya kentinden Bulgaristan'a göç etmiş ve Vidin'de yerleşmiş bir Türk ailesinin en küçük çocuğuydu. 1925 yılında Vidin'de doğmuştu. Cam ve porselen eşya ticaretiyle uğraşan babasının adı Hüseyin, annesinin Cemile idi. Bir ağabeyi, iki ablası vardı. Tüm yakınları Türkiye'ye göç etmişlerdi.

Sabiha Gökçen'in Balkan ülkeleri turu sırasında Sofya'ya indiği yıl Nezihe ortaokula gidiyordu. Spora çok meraklıydı. Boş zamanlarında bisiklete biniyor, buz pateni yapıyordu. 1940 yılında ortaokulu bitirince ailesine havacı olmak istediğini söyledi. Ama Bulgaristan'da kaldığı sürece bu isteğini gerçekleştirmesinin imkânı yoktu. O bakımdan Ankara'da oturan halasına mektup yazarak havacı olmak istediğini bildirdi ve bu isteğini Türkiye'de nasıl gerçekleştirebileceğini sordu.

Halasından gelen yanıttan bu konudaki bütün bilgiyi edinen Nezihe, 1940 yılı Aralık ayında Türkiye'ye geldi. Halasına konuk oldu. 1941 yılında da Türk Hava Kurumu'nun uçuş okulu olan Türk Kuşu'na girerek çalışmalara başladı. Garip bir rastlantıyla, karşısında okulun Baş-

ÇOCUĞUN ADI DENİZ

Çocuğun adı Deniz
Gözleri deniz
Gülüşü deniz
Çocuk püfür püfür
Deniz kokuyor.

Denizin üstü
Ak köpük, martı, kayık
Kayıklar insan
İnsanlar umut mavi.
İçinde denizin
Allı pullu balıklar
Olsun ekmek parası.

Kıyıda, denize doğru
Çocuğun ipincecik kolları.
Bir yanar
Bir söner oltanın ucunda
Kocaman kocaman gözleri.

Çocuğun adı Deniz
Gözleri, gülüşü deniz
Ekmeği, gözyaşı deniz
Çocuğun her şeyi deniz.

Aziz KARADENİZ

Kendisini tümüyle havacılığa adamış olan Nezihe Vranyalı, paraşüt atlamalarından da, planörden de, uçaktan da aynı derecede hoşlanıyordu. Onun için önemli olan havacılıktı.

Uzun uzun Sabiha Gökçen'in gazetedeki fotoğrafına baktı. Pilot başlığını, pilot gözlüklerini, pilot giysilerini inceledi. Uçmak hem de bir Türk kadını olarak uçmak ne güzel, ne gurur duyulacak bir olaydı. Kendisi de uçamaz mıydı? Hemen kararını verdi. O da havacı olacaktı.

öğretmeni olarak da Sabiha Gökçen'i buldu.

Kendisini tümüyle havacılığa adamış olan Nezihe Vranyalı, paraşüt atlamalarından da, planörden de, uçaktan da aynı derecede hoşlanıyordu. Onun için önemli olan havacılıktı. Paraşüt atlamalarından geri kaldığı zamanlar ağlamaklı oluyor, çeşitli nedenlerle bir süre açamayınca büyük bir üzüntüye kapılıyordu. 1943 yılı sonunda öğretmen oldu.

Hava subayı adayları o yıllarda eğitimlerini Türk Kuşu'nda yapıyorlardı. Genç Harbiye'liler, Türk Kuşu'na geldikleri zaman önce Türk Kuşu'nun kadın havacıları paraşütle atlar, hava subayı adaylarının moralerini yükseltirlerdi. Orduda paraşüt birliği kurulunca, paraşütçü erler de ilk eğitimlerini Türk Kuşu'nda görmeye başladılar. İlk atlayışı gene Türk Kuşu'nun kadın havacıları yapıyor, onları atlarken gören paraşütçü erler bu hali gururlarına yedirememeyerek:

"Kadınlar paraşütle atlarsa, biz şemsiyeyle atlarız" diyerek tüm kuşkularından sıyrılıyorlardı.

Paraşütçü erlerin bu ruh hali Türk Kuşu'nun yurt gezilerinde halkta da kendini gösteriyor, oğulları havacı olmak isteyen aileler, Türk Kuşu'nun yaptığı gösterilerde kadın havacıların da uçtuğunu görünce:

"Kadınlar bile uçuyor, onlar neden uçmasın?" diyerek oğullarının havacı olmasına izin veriyorlardı.

Öğrencileri sorarlardı Nezihe Vranyalı'ya:

"Hocam, mesleğinizi seviyor musunuz?"

"Evet" derdi Vranyalı. "Her şeyden çok."

"Eğer dünyaya bir daha gelmek mümkün olsa ne olmak isterdiniz?"

Nezihe Vranyalı hiç duraksamadan yanıtlardı bu soruyu:

"Gene havacı olmak isterdim."

Böylesine bir sevgiydi özgürlüğün sembolü olan havacılık...

OYNAYAN AYI

Ara sıra
Çıkar gelir bir adam
Tef çalarak
Oynatır ayısını.

Herkes güler, takılır ayıya
O ise kalkar iki ayak üstüne
Sahibinin dediklerini yapar
Elinden geldiğince.

Kibar hanımları öykünür
Utangaç kızların halini gösterir
Değneği alır eline
Bir çobana benzer o zaman.

Bu denli akıllıdır da
Neden kaçıp kurtulamaz
Onu burnundan
halkalara bağlayıp
Gezdiren, oynatan
Acımasız sahibinin elinden?..

Hüseyin YURTTAŞ

BİLİM ve TEKNİK

BENZİN TASARRUFUNDA BÜYÜK AŞAMA

VİKİNG

Deneme aşamasındaki bu arabalar, benzini adeta koklayarak kullanıyor.

BATI Washington Üniversitesi öğrencileri insanı, görüntüsüyle olduğu kadar yetenekleriyle de etkileyen ve şaşırtan bir dizi otomobil geliştirmişler.

Üniversitenin mühendislik teknisyeni **Bill Green,** araçların oldukça hafif olup güçlü motorlara ve hava direnci karşısında etkinliklerini artıran özel biçimlere sahip olduğunu söylüyor. Aslında, bu tür temel özelliklere sahip olmak **'Viking'** adı verilen otomobillerin benzerleri karşısında üstünlük kazanabilmesi için yeterli değil. Ama, üzerlerinde deneme çalışmaları halen sürdürülmekte olan **Viking**'lerden alınan sonuçlar gene de oldukça etkileyici.

Viking IV, geçen yaz Bellingham - Washington arasında düzenlenen rallide ortalama 87.5 mpg (mil/ galon) yapmış. He men hemen tümüyle alminyumdan oluşan bu iki kişilik otomobil yaklaşık 600 kg. (1300 lbs.) ağırlığında ve 1500 cc'lik bir **VW- Rabbit** motoruna sahip. Ohio Araştırma Merkezi'nde alınan sonuçlar da, aracın 40 mph'de (mil/ saat) 90.4 mpg, 35 mph'de 103 mpg, 70 mph'de ise 73 mpg yaptığını gösteriyor. Bu ölçümlerin tümü 1980 Kaliforniya standartlarına uygun.

Araştırma merkezinin başkanı Profesör **Michael R.Seal** tarafından yönetilen proje çalışmalarında bugüne kadar yalnızca iki teknisyen ve otuz beş kadar öğrenci görev almış. Çalışmalar şimdilik Detroit'in pek fazla ilgisini çekmemişe benziyor. Buna karşın, Japon şirketleri (Özellikle Subaru, Mazda, Honda ve Datsun) ve mühendisleri projeyi yakından izliyor.

Araçların şaseleri, çarpma durumlarında emniyet sağlamak açısından normaldekinden daha güçlü bir yapıya sahip. Öyle ki içerdekiler, saatte 50 mil hızla giderken meydana gelen bir çarpma durumunda hiçbir zarar görmüyorlar.

Viking'lere verilen özel şekiller, aracın karşılaştığı hava direncini de büyük ölçüde azaltıyor. Araçların tümü basık ve dar bir yapıya sahip. Tavanın yüksekliği ise yaklaşık 95 cm'ye (42 inch) kadar inebiliyor. **Viking II**'nin tavanı hava direncinin daha da azaltılabilmesi için, iki koltuk arasında yer alan bölümünde iyice basıklaşıyor.

Ancak, hava direncinin azaltılması için alınan bu önlemler, çekişin normalin üzerinde olmasına ve aracın dengesinin bozulmasına neden olabiliyor. Çekiş gücünü azaltmak için arabanın altında yer alan ve hava akımını kısıtlamaya yarayan bir baraj sistemi kullanılıyor.

Gelecekte, Detroit'in de proje çalışmalarına katkıda bulunabileceği sanılıyor. Şimdiden, Ford, **Viking VII** için bir Escort motoru önermiş durumda. Bu son öneri, araçta sıkıştırılmış doğal gaz kullanımını da içeriyor. **'Önümüzdeki yıllarda bu tür yakıtların daha çok kullanılacağına inanıyoruz'** diyor Bill Green.

Viking IV ve **V** iki teknisyenin ücretleri de dahil olmak üzere 28.000 dolara (yaklaşık 6.500.000.-TL) malolmuş. **Green**'in tahminlerine göre diğer iki **Viking** de ellişer bin dolara malolacak. Bu sayılar, büyük otomobil şirketlerinin kendi projelerine ödediklerivle kıyaslandığında oldukça düşük kalıyor aslında. Üstelik **Vikingler** kendileri için yapılan harcamaları fazlasıyla haketmişe benziyorlar.

Yüzeyi tuzla kaplı Bonneville Düzlüğü'nde (üstte),

DİŞLERİMİZİN EN YARARLI DOSTU

DİŞ FIRÇASI

NE yazık ki, yurdumuzda hâlâ, eline bir kez bile diş fırçası almamış insanlar var. Oysa Batı'da diş bakımı, çoktan yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelmiş. Örneğin, İngiltere'de, 1.5 yaşına gelen çocukların %75'inin düzenli olarak dişini fırçaladığı biliniyor. Ayrıca hükümetler, diş bakımını tek tek kişilere bırakmayıp tüm halka yönelik kökten önlemler alıyor.

Bilindiği gibi, diş sağlığını koruyucu maddelerin başında florid geliyor; diş macunlarının %90'nın temel maddesi de bu. Bununla birlikte, dişlerde

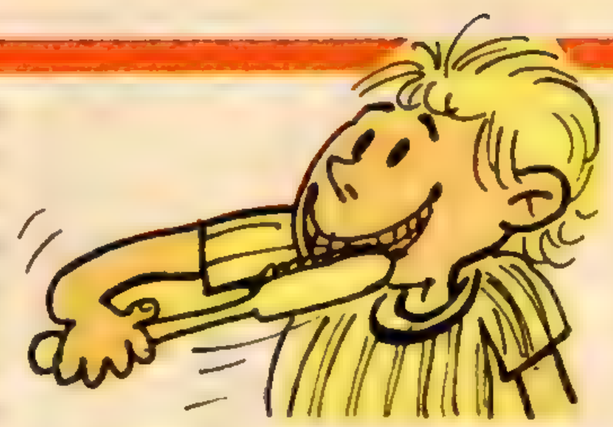

mineral birimini önleyen floridin vücuda girmesinin tek yolu macun değil. Özel ilaç tabletleri, hatta çay gibi çokça tükettiğimiz bazı besinler de zengin birer florid kaynağı. Ayrıca, Batı'nın büyük kentlerinin çoğunda, içme suyu da floridli, kente dağılmadan önce merkezlerde klorlanmakta olan sular, yaklaşık kırk yıldır floridle de zenginleştiriliyor. Böylelikle, diş fırçalamayı umursamayanlar da dahil herkes, günlük sulgereksinmesini karşılarken, dişleri için gerekli **floridi** de almış oluyor.

Ancak, her şeyin olduğu gibi floridin de fazlası yarardan çok zarar getiriyor. Bu nedenle, sağlık uzmanları, yıllardır desteklemekte oldukları **"floridleme"** uygulamasını yeniden gözden geçiriyorlar şimdi. Birçok uzman, aşırı miktarda floridin diş hücrelerinin gelişimini yavaşlattığını savunuyor. Örneğin, fareler üzerinde yapılan deneyler de, bu savı doğrular nitelikte.

Bununla birlikte **floridin,** hangi dozun üzerine çıkıldığında zararlı olmaya başladığı saptanamamış durumda. Ayrıca insan vücudunda uzun sürede yol açabileceği rahatsızlıklar da tam olarak bilinmiyor. Üstelik, vücuda giriş yolları da çok çeşitli olduğu için, günlük **florid** dozunu denetlemek hayli güç görünüyor. Ne var ki, bilim adamları, araştırmalar henüz tamamlanmamış da olsa, bu konuda bir önlem almak, bu, önleme de önce içme suyundaki **florid** miktarını azaltarak başlamak gerektiği görüşündeler.

YÜRÜYEN MERDİVEN

YÜRÜYEN merdiven ve asansör, bir zamanlar yalnızca, kentlerin en büyük, en gelişkin yapılarında bulunurdu. Ancak, yapılardaki kat sayısının giderek arttığı günümüzde, bu çağdaş taşıyıcılar vazgeçilmez birer araç durumuna geldi. Geniş bir alana sahip toplu alışveriş merkezlerinde genellikle yürüyen merdivenler kullanılırken, yüksek konutlarda ve iş hanlarının hemen hepsinde, asansör tercih ediliyor.

Madenlerde ve eşya taşımacılığında asansör kullanımı çok eskilere dayanıyor. Gündelik yaşama girişi ise, bundan tam 130 yıl öncesine rastlıyor. O tarihe kadar, can güvenliği bulunmadığı için insanlar asansörden bucak bucak kaçmış.

İlk kez 1853'de, **Elisha G. Otis** adlı bir Amerikalı, taşıyıcı iplerin kopması olasılığına karşı bir fren sistemi geliştirmiş. Ayrıca, asansörün hareket ettiği hat boyunca iki yandan raylar yerleştirerek, aracın sağa sola sallanmasını önlemiş. Kendi geliştirdiği modelin güvenliğini kanıtlamak için de, yürekleri hoplatan bir deney düzenlemiş. Bir grup insanla birlikte asansörünü üst katların birine çıkarmış ve tepedeki taşıyıcı halatları kesmiş. Ortalığı bir anda çığlıklar kaplamış, ama aynı anda Otis'in geliştirdiği frenler yandaki rayları kavradığı için, asansör havada asılı kalmış...

Asansör sistemi şöyle çalışıyor: Taşıyıcı kabinin tepesindeki kablolar, sistemin en üst noktasında bulunan geniş bir çıkrığa ulaşıyor ve üzerinden aşarak, tekrar aşağı iniyor. Bu kabloların ucunda, **"karşı ağırlık"** denilen bir ağırlık kütlesi var. Taşıyıcı kabine alttan bağlı olan başka bir kablo demeti de, sistemin alt ucundan dolanarak bu ağırlıkla birleşiyor. Ağırlık kütlesi, taşıyıcı kabinle ters yönde hareket ederek sistemin dengesini koruyor. Örneğin tepedeki motor çalışarak kabini yukarı çektiğinde, ağırlık aşağı kayıyor.

Çağdaş asansörler, Otis'in geliştirdiği modelin çok ötesinde güvenlik mekanizmalarına sahip. Yeni modellerde ayrıca, bir çok elektrikli kontrol devresi de yer alıyor. Örneğin bu devrelerden kimisi hafızalı: Kabin bir kata çıktıktan sonra, kendiliğinden bulunduğu ilk kata dönebiliyor. Çok yüksek bazı yapılarda ise, **"ekpres asansör"**ler bulunuyor. Diğerlerinin birkaç katı hızla hareket eden bu asansörler, yalnızca ilk katlarda ve en üst katlarda duruyor. Ayrıca, hemen hemen tüm asansörlerde, âcil durumlarda kullanılmak üzere, alarm donatımı bulunuyor.

Yürüyen merdivenin asansöre oranla başlıca dezavantajı, ancak tek yönde hareket edebilmesi; bu nedenle iniş ve çıkış için ayrı ayrı merdivenler kurulmak zorunda... Yürüyen merdivenin basamakları, merdivenin görünmeyen alt kısmında da birbirine bağlı hareket ederek, dönüp duran uçsuz bir kayış oluşturuyor. Basamaklar, üzerinde hareket ettikleri makaralı yatak sayesinde, merdivenin başında ve sonunda yükselerek gerçek bir merdiven haline geliyor; alt tarafta ise yan yana hareket eden düz plakalar halindeler.

Yürüyen merdivenler, hızlarına bağlı olarak, saatte 5000 ile 8000 kişi arasında yolcu taşı taşıyabiliyor. Ancak bu çağdaş taşıyıcı, bazı insanlara, özellikle çocuklara ve yaşlılara korkutucu gelebiliyor. Ayrıca, merdivene ilk adımı uygun zamanda atmak, bitişte biraz atik davranmak gerekliliği, ağır paket taşıyanlar için de sorun olabiliyor. Ancak, modern hava alanlarında, kalabalık yerlerde, buna da bir çözüm bulunmuş: Merdiven boyunca hareket eden düz bir kayış, paketlerin ayrıca taşınmasına olanak sağlıyor.

PETROLDEN ELDE EDİLEN YEMEK

İngiliz petrol şirketi, Sardunya'da kurduğu fabrikada her yıl petrolden 50.000 kilo doğal protein elde edecek bir fabrika yapıyorlar.

Ama hayvanlarla insanlar, petroldeki hidrokarbonla beslenemiyorlar. Oysa maya yapan bakteriler beslenebiliyor. **Toprina** adı verilen, çok yüksek protein içeren bir bakteri, su hidrokarbon, mineral ve tuz karışımında büyüyebiliyor. İstenilen kıvama geldikten sonra **Toprina** yoğunlaştırıldıktan sonra kurutularak ince bir toza dönüştürülüyor. **Toprina** şimdiye kadar altı ülkede hayvan yemi olarak başarıyla kullanılmış.

İngiliz Petrol, **Toprina**'yı insanlar için düşünmüştü. Ama araştırmacılar hiç kimseyi bunu yemeye razı edemeyeceklerini düşündüler. Şimdi **Toprina**'nın protein içeriğini yükselterek una dönüştürmeyi tasarlıyorlar.

Petrolden yemek elde etmek aslında çok ilginç bir fikir. Ama içinde bulunduğumuz petrol krizi, çeşitli yiyecek maddelerini enerjiye dönüştürmeye zorluyor araştırmacıları.

Bugün dünyada yaşayan insanların, üretilenin çok üstünde proteine gereksinmeleri var. Oysa, ana protein kaynağımız olan hayvanlar, gelecekte yetersiz kalacak.

GENÇ GAZETECİLERİ «YENİ GAZETE»YE, ÇEVRENİZDEKİ İLGİNÇ OLAY VE KİŞİLERİ ANLATAN YAZI VE FOTOĞRAFLARINIZI BEKLİYORUZ.

PAZARTESİ GÜNLERİ YAYIMLANIR/SAYI: 49

Yeni Gazete

DÜNYADAN • YURDUMUZDAN • ÇEVREMİZDEN

GAZETEMİZDE YAYINLANAN YAZI VE FOTOĞRAFLARINIZ İÇİN SİZLERE, BİRER «GENÇ GAZETECİ» KARTI GÖNDERECEĞİZ.

DÜNYA DOLDU TAŞIYOR

YERYÜZÜNDEKİ İNSAN SAYISI BEŞ MİLYARA YAKLAŞIYOR

Amerikan Nüfus Bürosu'na göre dünyanın nüfusu 30 Haziran 1982-1983 arasındaki bir yıllık sürede 82 milyon arttı

Amerikan Nüfus Bürosu'nun son verileri, yeryüzü nüfusunun 12 aylık dönemlerde hiç bu kadar artış göstermediğini belgeliyor.

30 Haziran 1982-30 Haziran 1983 döneminde yeryüzü nüfusu 82 milyon 77 bin artarak, toplam 4 milyar 721 milyon 887 bine ulaştı.

Nüfus artışı aylara bölündüğünde, her ay bir İsviçre'nin, her hafta Birleşik Arap Emirlikleri'nin, her gün de Bahama adalarının (225.000 kişi) eklendiği ortaya çıkıyor.

1970'ten bu yana ise dünya nüfusunun 1 milyar arttığı saptandı.

1964-65 döneminde artışın yıllık yüzde 2.2'ye ulaşıp **"rekor"** kırdığını söyleyen uzmanlar, şimdilerde yüzde 1.8 olarak tutulmasına karşın artışın gerçek oranlarda görüldüğünü belirtiyorlar. Alınan sonuçlar, dünya nüfusunun yarısının 5 ülkede (Çin, Hindistan, ABD, Sovyetler Birliği ve Endonezya) toplandığını gösteriyor.

"En kalabalık 25 ülke" sıralamasında ise Çin Halk Cumhuriyeti 1 milyar 59 milyon 802 bin kişi ile ilk sırada. İkinci sırayı 730 milyon 572 bin ile Hindistan, üçüncü sırayı da 272 milyon 308 bin kişi ile Sovyetler Birliği alıyor. Türkiye 49 milyon 155 bin ile 19. sırada, 25. sırada ise 36 milyon 556 bin kişi ile Polonya var.

Sağlık koşullarının iyileşmesi ve yaşam standardının yükselmesi yüzünden ölüm oranının düşüp, doğum oranının arttığını belirten uzmanlara göre, artış mutlak olarak denetim altına alınmak zorunda.

Çin, Hindistan ve Endonezya'daki artışın önlenmesi yolundaki çalışmaların beklenenin altında sonuç verdiği ve 20 yıl önceki **"nüfus patlamasının"** hâlâ sürdüğü de uzmanlarca vurgulanıyor.

TÜRKİYE 19. SIRADA

Amerikan Nüfus Bürosu'nun son verilerine göre, Türkiye, "Dünyanın en kalabalık 25 ülkesi" arasında 19'uncu sırada yer alıyor.

DÜNYADA HER 14 KİŞİYE 1 TELEFON DÜŞÜYOR

Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan bir araştırma, Türkiye'nin her 100 kişiye düşen telefon sayısı bakımından dünya ortalamasının altında kaldığını ortaya çıkardı.

Raporda, dünyada her 100 kişiye 7 telefon düştüğü belirtiliyor ve şu görüşlere yer veriliyor:

"Amerika'da her 100 kişiye 41 telefon düşüyor. Almanya'da ise bu sayı 33. İsveçliler ise en çok telefon sahibi olan kişiler. Bu ülkede her 100 kişiye 57 telefon düşüyor."

Ülkemizde ise her 100 kişiye 3 telefon düşüyor.

30 EKİM NİNELER-DEDELER GÜNÜ OLDU

İtalya'da 30 Ekim Büyükanne-Büyükbaba Günü olarak kabul edildi. Ulusal Aile Sorunları Birliği, yaptıkları araştırmalar sonunda, torunların belli bir yaştan sonra büyükanne ve büyükbabalarından uzaklaştıklarını, bunun da sevgileri giderek artan yaşlılar için bir üzüntü kaynağı oluşturduğunu gördüklerini belirtti ve **"Büyükanne-Büyükbaba"** Günü'nü ilân etti.

Ulusal Aile Sorunları Birliği, gazete ve televizyona verdiği ilânlarda, torunlara seslenerek, dede ve ninelerinden uzaklaşmamalarını, onları birer arkadaş gibi görmelerini aşılamaya çalışıyor.

Dünyanın en büyük elektronik şirketi

IBM'E BİLGİSAYAR TÜPÜ SATIYORUZ

Bilgisayar terminallerinde kullanılan siyah-beyaz tüp ihracatından 12 milyon mark döviz geliri bekleniyor.

Dünyaca ünlü IBM Elektronik Şirketi'nin, Türkiye'den siyah-beyaz bilgisayar tüpü almak üzere sipariş verdiği öğrenildi. Çorlu'da kurulu TÜPKO firması, IBM'nin 120 bin tüplük bu beklenmeyen siparişini karşılamak üzere harekete geçti.

TÜPKO yetkililerinden alınan bilgiye göre, Avrupa'da bütün siyah-beyaz tüp üreticilerinin renkli TV'ye yönelmeleri, bilgisayar terminal cihazlarında kullanılan siyah-beyaz tüp talebinin Türkiye'ye kaymasına neden oldu. Bir süredir renkli televizyon furyasıyla satışları belirli miktarda azalan TÜPKO, Avrupa'dan gelen bu siparişle üretim artışına gitti.

IBM'nin ısmarladığı 120 bin siyah-beyaz resim tüpünün tanesinin 80-100 marktan satılacağını belirten TÜPKO yetkilileri bu yolla yaklaşık 12 milyon markık döviz kazanılacağını bildirdiler.

TÜRKİYE İHTİYACI DA KARŞILANABİLİR

Öte yandan, Türkiye'ye ithali serbest bırakılan bilgisayarların bütün parçalarıyla yurt dışından getirildiğini hatırlatan TÜPKO yetkilileri, "Bağımsız bilgisayar olarak da kullanılabilen terminal cihazlarının siyah-beyaz tüpü Türkiye'de üretilmektedir. Bu nedenle ithali yasaklanmalıdır" şeklinde konuştular. TÜPKO'nun devlet kuruluşu olan Telecam'la birlikte Türkiye'nin bütün resim tüpü ihtiyacını karşıladıktan başka ihraç kapasitesine de sahip olduğuna işaret eden firma yetkilileri, bilgisayarın gittikçe yaygınlaştığı Türkiye'de, Türk Hava Yolları başta olmak üzere, birçok kuruluşta terminal cihazıyla çalışıldığını hatırlattılar.

Bilindiği gibi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, bilgisayarın bütünüyle yurt dışından ithalini kararlaştırmış ve satıcı firmalar bunun üzerine Türk yerli sanayiinin ürettiği parçaları da ithal yoluyla karşılama yoluna gitmişlerdi.

EDİRNE TIP FAKÜLTESİ'NİN İNŞASINA BAŞLANDI

Genç Gazeteci Belgin Deveci EDİRNE'den bildiriyor

Edirne'nin Karaağaç semtinde yapılması planlanan Tıp Fakültesinin inşaatına başlanmıştır. Binanın 1984-85 eğitim dönemine kadar tamamlanacağı bildiriliyor. İnşaat bitene kadar Tıp Fakültesi geçici olarak Edirne Devlet Hastanesi'nde özel olarak ayrılan binada hizmet görecektir.

EYFEL GENÇLEŞTİ

Yapıldığı 1889 yılında 308 milyon liraya mal olan Eyfel Kulesi'nin iki yıl önce başlayan bakım ve tamiri için 5 milyar 720 milyon lira harcandığı ve ağırlığının bin ton azaltıldığı belirtiliyor.

Ağırlık azaltılmasında beton bölümlerin yerine daha hafif çelik parçaların yerleştirildiği ve hidrolik sistemle çalışan, bu arada sık sık arızalanan asansörün de modernleştirildiği ve elektronik hale getirildiği belirtiliyor.

Eyfel Kulesi'nin işletmeciliğini yapan Bernard Rocher, kulenin yapımının 100'üncü yılına ilk yapımından daha sağlam ve bakımlı gireceğini söylüyor. Bu arada kulenin yakında yüz milyonuncu kişi tarafından ziyaret edilmesinin beklendiği belirtiliyor.

ASTRONOTLAR UZAYDA BASIN TOPLANTISI YAPTI

Uzay yolculuğunu sürdüren astronotların yeraen binlerce kilometre yukarıda yaptıkları basın toplantısını Amerikan halkı büyük bir ilgi ile takip etti. 5 astronot, toplantı sırasında, uzay mekiğinde bulunan ve kendilerini muayene eden doktorla şaka yaptılar.

Basın toplantısında, herkese takılan astronotlar, çevreye neşe saçtı

Halen uzayda deneylerini sürdürmekte olan Uzay Mekiği "Challenger"de bulunan astronotlar basın toplantısı yaptılar.

Houston Uzay Merkezi'nde Amerikan NBC, ABC televizyonlarıyla Associated Press Haber Ajansı'nın temsilcileriyle şakalaşan astronotların uzaydaki görüntüleri ve sesleri canlı yayına sokuldu.

Basın toplantısı sırasında bir ara Challenger'in komutanı Daniel Brandenstein ile pilot yüzbaşı Richard Truly ve diğer astronotlar Guion Bluford ve Dale Gardner, kendilerini sıkı bir muayeneden geçiren uzay doktoru William Thornton'u "Senden bunun intikamını alacağız" diyerek şakadan karga tulumba edip milyonlarca izleyiciyi güldürdüler.

SİİRT'TE ULAŞIM SORUNU

Okulların açılmasıyla otobüsler yetersiz kalmaya başladı.

Genc Gazeteci İsmail Selim SİİRT'ten bildiriyor

50 bine yakın nüfusu olan şehrimizin şehir içi ulaşım ihtiyacı iki belediye otobüsü ile karşılanmaya çalışılıyor, ama yetersiz kalıyor. Yaz aylarında bile yeterli olamayan otobüsler okulların açılmasından sonra daha da zorlaşıyor. Bazı öğrenciler okullarına yayan gitmek zorunda kalıyorlar.

Bu çok önemli gereksinim hafifletilmek amacıyla belediye tarafından ele alındıysa da maddî olanakların kısıtlı olması nedeniyle bir çözüm getirilememiştir.

KÜÇÜK YAŞTA TRAFİK EĞİTİMİ

Genç Gazeteci Bülent Özgür KAYSERİ'den bildiriyor

Küçük kardeşlerimizi trafik konusunda eğitmek için ilimizde trafik eğitimi pisti açıldı. Daha önce Kayseri Anadolu Fuarı'nda açık bulunan pist, fuarın açık kaldığı bir ay gibi kısa bir süre için yeterli olmayınca Fevzi Çakmak Mahallesi'nde bir park alanına kuruldu. Yetkililer, pistin açılmasıyla çocukların kendilerini trafik kazalarından daha çok koruyacaklarına inandıklarını bildirdiler.

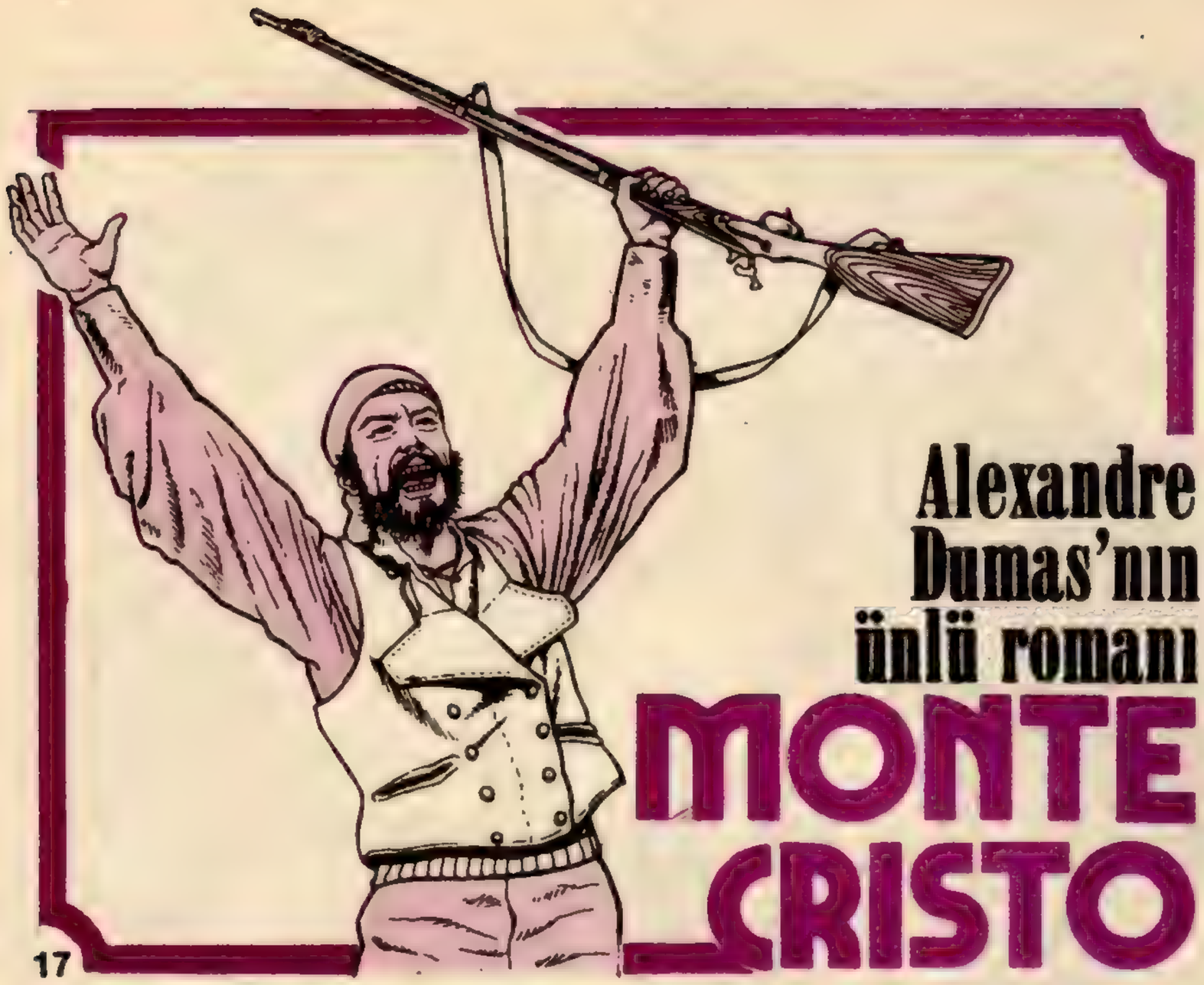

Alexandre Dumas'nın ünlü romanı MONTE CRISTO

17

TAŞTAN bir devdi, kayaları kollar gibi onu yakalamaya uzanmıştı sanki. En yüksek kayanın da tepesinde iki adamı aydınlatan bir fener gözüküyordu. Denize baktıklarını sandı; belki de suya girerken attığı çığlığı duymuşlardı. Yine dalarak uzun süre suyun altında yüzdü. Bu onun için hiç de zor bir iş değildi. Eskiden, Marsilya Körfezi'nde böyle yüzerken çok zaman kıyıda toplanan kalabalık onu uzun uzun alkışlardı. Dantes'in kentin en iyi yüzücüsü olduğu ağızdan ağıza dolaşırdı.

Yeniden suyun yüzüne çıktığında fener de, aydınlığı da silinmiş gitmişti.

Yüzerek denize açılması gerekiyordu. İf Şatosu'na en yakın adalar, Ratonno ve Pomeg adalarıdır. Ama oralarda yaşayanlar vardır, Dom adasında da öyle. Bu yüzden en güvenilir adalar Tibulen ve Mer adalarıydı. Bunlar İf Şatosu'na aşağı yukarı üç mil uzaktaydılar ama Dantes onlara doğru yüzmeye karar verdi. Uzakta bir ışık gördü, bu Planye olmalıydı. O ışığı hep sağına alacak olursa Tibulen biraz solunda kalırdı.

Yüzmeye başladığında, hapiste geçirdiği yaşamının, gücünden hiçbir şey eksiltmemiş olduğunu anladı; çocukken her zaman oynadığı suya gene eskisi gibi hükmedebiliyordu.

Korku hâlâ peşini bırakmamıştı. Her dalga, üzerine doğru gelen bir gemi gibi görünüyordu. Daha çabuk yüzmeye, İf Şatosu'ndan daha çabuk uzaklaşmaya çalıştı, ama yoruldu. Onun için kulaçlarını biraz yavaşlattı. Artık, zindan, karanlığa dalıp gözden yitmişti. Göremiyor ama orada olduğunu hissediyordu. Bir saat geçti, hep öyle yüzüyor, yüzüyordu.

"Dur bakayım, aşağı yukarı bir saattir yüzüyorum, rüzgâr karşıdan geliyor, bu yüzden biraz yavaş ilerlemişimdir. Gene de, eğer yanılmıyorsam, Tibulen adasına yaklaşmış olmalıyım. Peki, ya yanılmışsam? Adaaam sen de, gücüm tükeninceye dek yüzer, sonra kendimi kapıp koyverir, suyun dibine inerim. Böylece de bu iş bitmiş olur" dedi.

Birden gök sanki daha karardı, bulutlar daha da alçalır gibi oldu. Sonra birden dizinde bir acı duydu. Vurulduğunu sandı, ama silah filan duymamıştı ki! Ayağını usulca indirdi dibi buldu ve o alçak kara bulutlar

Dantes, donakalmış, sessizce bu görkemli manzarayı seyrediyordu, kendisinden geçmiş gibiydi. Çünkü zindana atıldığından beri güneşin doğuşunu tamamen unutmuş gitmişti.

sandığı şeyin ne olduğunu anladı; önünde taşlaşmış kocaman bir aleve benzeyen garip garip kayalar yükseliyordu; burası, Tibulen adasıydı.

Dantes doğruldu, birkaç adım attı. Tanrıya şükretti; sonra ona en yumuşacık bir döşekten bile yumuşak gelen taşların üzerine uzandı. Rüzgâra, yağmura aldırış bile ettiği yoktu; yorgunluktan tükenmiş, bitkin düşmüş kişilerin o derin, tatlı uykusuna daldı gitti.

Bir saat sonra fırtına Edmond'u uyandırdı. Gürültü, korkunçtu, kulakları sağır edecek gibiydi; o iki adadan birincisine ulaşmıştı, Tibulen adasına. Burada ev filan olmadığını, fırtınadan korunup sığınabileceği en ufak bir dam altı bulamayacağını çok iyi biliyordu. Ama deniz yatışır gibi olunca, öteki adaya, Mer adasına yüzmek niyetindeydi. Mer adası da boştu ama biraz daha geniş olduğu için orada belki de barınacak bir yer bulabilirdi.

Edmond fırtınadan biraz da olsa korunabilmek için yukarıdan sarkmış bir kayanın altına sığındı. Dalgalar öyle korkunçtu ki, sanki adayı parçalayacakmış gibi, veya dibinden söküp de bir gemi örneği açık denizlere sürükleyecekmiş gibi, sonsuz bir hırsla, öfkeyle saldırıyorlardı.

Yirmi dört saattir ağzına tek lokma girmediği, tek yudum su içmediği aklına geldi. Kollarını uzattı, avuçlarına topladığı yağmur suyunu içti.

Sonra birdenbire, çakan bir şimşeğin aydınlığında, rüzgârın ve dalgaların korkunç gücüyle, hızla kayalara doğru sürüklenen küçük bir balıkçı teknesi gördü. Bir dakika sonra gemiyi yeniden gördü, yaklaşmıştı. Dantes, onlara tehlikeyi haber vermek için, avazı çıktığı kadar bağırdı, ama zaten gemiciler de tehlikenin farkına varmışlardı. Sonra gemiye sımsıkı tutunmuş beş kişi gördü. Hiç kuşkusuz onlar da kendisini görmüşlerdi; çünkü rüzgâr çığlıklarını Edmond'a kadar getiriyordu. Sonra korkunç bir gürültü koptu, yeniden bağırışmalar işitildi. Tekne parampara olmuş, gemiciler denize dökülmüştü. Dantes hemen, ölüm tehlikesini göze alarak o yana, kayalara doğru koştu. Kulak kabarttı; ama hiçbir şey duyamadı, hiçbir şey de göremedi. Çığlıklar kesilmişti. Fırtına ise olanca şiddetiyle sürüyordu.

Sonunda rüzgâr dindi. Kocaman, kurşunî bulutlar batıya yöneldiler. Gökyüzü, birer elması andıran pırıl pırıl yıldızlarıyla, açılıverdi. Denizin tâ ucunda kırmızı bir çizgi belirdi; dalgalar ağardı; üzerinde oynayan bir ışık, uçlarını altın sarısına boyadı. Güneş doğuyordu.

Dantes, donakalmış, sessizce bu görkemli manzarayı seyrediyordu, kendisinden geçmiş gibiydi; çünkü zindana atıldığından beri güneşin

doğuşunu tamamen unutmuş gitmişti. Sonra İf Şatoşu'na doğru döndü, denizi, adayı gözden geçirdi. Şato ağırbaşlı, korkunç bir yığın halinde, halkına hükmeden bir kral gibi, dalgaların üzerinde yükseliyordu; sanki onlara buyruk veriyordu.

Saat beş olmuştu, deniz giderek yatışıyordu.

Dantes:

"İki-üç saat sonra" diye düşünüyordu, "gardiyan odama girecek, zavallı dostumun ölüsünü bulacak, işin içyüzünü anlayacak, beni arayacak, bulamayınca da yardım isteyecektir. Sonra yeraltı geçidi ortaya çıkacaktır. Beni denize fırlatan ve herhalde suya girerken attığım çığlığı duymuş olan adamlar sorguya çekilecektir. Asker dolu kayıklar, kaçak hükümlüyü aramak üzere denize açılacaktır. Şatonun kocaman çanı çalmaya başlayacak ve herkes, yarı çıplak, yiyecek bulmaya çalışarak ortalıkta dolaşan bir adamın peşine düşecektir. Marsilya'da askerler alarma geçirilecek, Cezaevi Müdürü ise beni denizde arayacaktır. Çok üşüdüm; çok acıktım. Canımı kurtarmış olan bıçağı bile yitirdim. Ah Tanrım, biliyorsun, yeterince acı çektim artık. Ne olursun, kolla beni, yakarışlarımı duy, kendim başaramadığım işi benim yerime sen yap da, canımı al bari!"

Dantes böyle, gözleri İf Şatosu'na dikilmiş dua ediyorken, Pomeg Adasının ucundan küçük bir gemi göründü. Alışkın denizci gözü bu geminin İtalya'ya doğru yol aldığını hemen anladı. Marsilya'dan yola çıkmış, hızla denize açılıyordu besbelli.

"Ah, istesem yarım saate kalmaz şu gemiye çıkabilirdim, ama sorguya çekilmekten, kimliğimin anlaşılmasından ve Marsilya'ya geri götürülmekten korkuyorum. Ne yapsam Tanrım, ne yapsam? Onlara nasıl bir yalan uydurabilirim ki? Daha fazla bekleyemem çünkü açım, yiyecek bulmam da olanaksız. Hah, buldum, dün gece kayalara çarpıp parçalanan balıkçı gemisinden canımı kurtardığımı söyleyebilirim onlara! Evet, evet, bu yalana inanırlar, çünkü doğru olmadığını anlatacak kimse kalmadı ki! Gemicilerin hepsi de dalgalara karışıp gittiler..."

Dantes böyle, yüksek sesle konuşurken, bir yandan da balıkçı gemisinin kayalara çarpıp parçalandığı yeri gözden geçiriyordu. Gemicilerden bir tanesinin kırmızı başlığı, kayalardan birinin tepesine takılıp kalmıştı, oracıkta da gemiden kalan birkaç tahta parçası duruyordu.

Dantes, çarçabuk bir plan yaptı. Hemen kayaya doğru yüzdü. Kırmızı gemici başlığını kaptığı gibi başına geçirdi. Sonra tekneden arda kalan tahtalardan birine yapışarak açıktan geçecek geminin yolunu kesmek üzere yüzmeye koyuldu.

Yelkenli giderek yaklaşıyordu. Dalgaların üzerinde doğruldu, bağırdı, elini salladı. Kimse görmemişti, yelkenli ondan uzaklaşıyor gibiydi şimdi.

"Kurtuldum" düşüncesi, gücüne güç katıyor, yorulmadan yüzebiliyordu.

Bu geminin de, İtalya'ya giden çoğu gemilerin yaptığı gibi, Jarros ve Kaleserayn adalarının arasından geçeceğini anlamıştı.

Yelkenli giderek yaklaşıyordu. Dalgaların üzerinde doğruldu, bağırdı, elini salladı. Kimse görmemişti, yelkenli ondan uzaklaşıyor gibiydi şimdi.

İşte o zaman tahta parçasını da birlikte getirdiğine sevindi, çünkü o olmasaydı gemiye yetişemeyecek ve kendini gösteremezse, gerisin geriye kıyıya yüzecek gücü de tükenmiş olacaktı.

Gemi şimdi gene ona doğru yönelmişti. Suyun üzerinde ayağa kalkar gibi iyice doğruldu, kırmızı başlığını salladı, yüksek sesle bağırdı, çağırdı.

Bu kez onu hem görmüş, hem duymuşlardı. Yelkenli döndü, denize bir kayık indirdi.

RİYO ADASI

AZ sonra da içinde iki kişi olan kayık, hızla ona doğru gelmeye başladı. Bunun üzerine Dantes, tahta parçasını bırakarak kayığa doğru yüzdü. Ama gücü, sandığından da azalmıştı, tükenmek üzereydi. Kollarını, bacaklarını kıpırdatacak hali kalmamış gibiydi. Bir çığlık attı. Kayıktakiler kürekleri daha hızlı çekmeye başladılar, bir tanesi seslendi:

"Dayan, yetiştik, geliyoruz!"

Bu sözler kulaklarına ulaştığı sırada üzerinden kocaman bir dalga geçti. Yeniden su yüzüne çıktı bir daha bağırdı. Sonra sanki o taş hâlâ ayağına bağlıymışcasına, dibe doğru indiğini hissetti.

Sular başını örtmüştü. Gökyüzü kırmızı görünüyordu şimdi. Sonra biri onu saçlarından yakaladığı gibi yukarıya çekti. Ondan sonra da bir şey görmez, bir şey işitmez oldu.

Dantes gözlerini açtığı zaman kendisini gemide buldu. İlk işi çevresine bakıp geminin nereye yöneldiğini anlamak oldu. İf Şatosu'nu hızla gerilerde bırakıyorlardı. Sevinçle bağırmak istedi ama sesi pek zayıf çıkıyordu.

Gemicilerden biri, kollarını ve bacaklarını kuru bir bezle ovalıyordu. Bir başkası da ağzına bir maşrapayla bir şeyler akıtmaya uğraşıyordu; bu, "Dayan, yetiştik!" diye bağıran gemicinin ta kendisiydi. Bir üçüncü adam, yaşlı bir denizci, geminin kaptanı, dikilmiş onları seyrediyordu.

Ağzına akıtılan içki Dantes'e biraz güç verir gibi oldu. Kaptan sordu:

"Kimsin sen?"

"Maltalıyım, Siraküza'dan geliyorduk. Tahıl yüklüydük. Dün gece patlayan fırtına bizi Morgen Burnu'nda yakaladı, gemimiz kayalara çarpıp parçalandı."

Sürecek

ANTALYA ŞENLİĞİ BAŞLIYOR

ANTALYA'da yıllardan beri bir film şenliği düzenleniyor. Bu yüzden her yıl, ekim ayına doğru sinemaseverlerin ilgisi Antalya'ya yöneliyor.

Yukarıda, bile bile bir yanlış yaptık. Çünkü Antalya Şenliği, sadece "film yarışması"ndan ibaret değil. Zaten, bir film yarışması olarak da kurulmadı. İlk kurulduğu sırada, sinema yoktu. Şenlik sadece tiyatro ve müzik festivaliydi. Üçüncü yılında kapsamı içine sinema da alındı. O günden bu yana, şenliğin etkinliklerinden sadece biri olan sinema, hep ön planda geliyor. Hatta çoğumuz şenliği, sadece film yarışmasından ibaret sanıyoruz. Oysa her yıl, film yarışmasının yanı sıra başka dallarda da etkinlikler gösteriliyor.

Bu yıl "**kısa filmler toplu gösterisi**" var. Çeşitli solo konserler, değişik dallardan sergiler, yabancı film gösterileri ve vitrin yarışması gibi birçok yenilik de, bu yılın yenilikleri arasında...

Yine bu yıl, film yarışması açısından özel bir durum var. Bu yıl Antalya'da film yarışmalarının 20'ncisi yapılacak. Bu nedenle üç sanatçı, şenliğe onur konuğu olarak çağrıldılar: Türkân Şoray, İzzet Günay ve Halit Refiğ...

"Neden bu üç kişi?" diyeceksiniz.

20 yıl önce yapılan ilk yarışmada, **Türkân Şoray**, "Acı Hayat" adlı filmle, **İzzet Günay** da "Ağaçlar Ayakta Ölür" adlı filmle Altın Portakal ödülü kazanmışlardı. **Halit Refiğ** de "Gurbet Kuşları" ile en iyi yönetmen ödülünü almıştı. İşte bu üç dalda ilk ödülü alan sanatçılar, 20. şenliğe onur konuğu olarak çağrıldılar.

Gelecek yıllarda uluslararası olması planlanan şenliğe bu yıl rekor sayıda film katılıyor. Bir ay önceden saptanan jüri, bu filmleri izleyecek, sonuçlar 8 Ekim 1983 günü açıklanacak. Şenlik, 9 Ekim gecesi yapılacak ödül töreniyle sona erecek.

✱ ERDEM ŞENER

"DÖNER SAAT"

TİYATRODA, bazı oyunlarda "**döner sahne**" gerekir. Dekorun, aynı perde içinde değişmesi gereken oyunlarda bu geçiş için döner sahne uygulanır. Bazı müzikholler de yeni dekor hazırlanması için programın kesilmemesi için, döner sahne kullanırlar.

Fuarda ise "**döner saat**" kullanılıyor. Buna göre, gazinolarda programlar 20.00'de başlayıp 02.00'ye kadar devam ediyor. Assolistler, genellikle 22.45 - 11.30 arasında sahneye çıkıyor, yaklaşık 1 saat kalıyorlar. Öteki sanatçılar ise üçer günde bir değişen sıraya uyuyorlar. Böylece örneğin önce sahneye en erken çıkan sanatçı, üç gün sonra bu kez en son çıkmaya başlıyor. Bunun nedeni de, hemen herkesin saat 20.00-22.00 arasında sahneye çıkmak istemesi... Döner saat sistemiyle, bu konuda meydana gelebilecek kırgınlıkların önüne geçiliyor.

Söz fuardan açılmışken, bu yıl fuara katılan sanatçıların karnesinden de söz edelim. HEY dergisi, sanatçılara not verdi. Buna göre **Belkıs Akkale, Emel Sayın, Zeki Alasya-Metin Akpınar, Müslüm Gürses, Müjdat Gezen, Perran Kutman, İzzet Altınmeşe, Barış Manço**, 10 üstünden 10 aldılar. Gökhan Güney 9; Ercan Turgut, Erol Evgin, Ahmet Özhan, Hülya Koçyiğit, Bedia Akartürk de 8 aldılar.

UĞUR DÜNDAR YENİ PROGRAMLARA BAŞLADI

Uğur Dündar, yeni yayın dönemi için yeni programların hazırlığına girişti. Eskiden olduğu gibi yine ayda bir yayınlanacak olan programlardan ilkinin konusu belli. Dündar ilk program olarak "Kuduz" konusunu işleyecek. Her zaman olduğu gibi programda önce belgesel görüntülere yer verecek, sonra korunma ve tedavi yöntemleri konusunda uzmanlarla görüşecek.

SİNEMA TELEVİZYON

"YILDIZ SAVAŞLARI" OLAY YARATTI

"Yıldız Savaşları" (Star Wars) adlı film büyük ilgi görünce hemen ikincisi yapılmış, o da ilgi görünce üçüncüsünün yapımına geçilmişti. Böylece dokuz bölümlük olarak düşünülen "Yıldız Savaşları" filminin 4, 5 ve 6. bölümleri tamamlanmış oluyordu. "Return Of The Jedi" (Jedi'nin Dönüşü) adlı bu film, bütün tahminleri aşan bir ilgiyle karşılandı. Aynı anda 4 ülkede, 60 kadar sinemada gösterime giren film, her yerde kuyrukların uzamasına yol açtı. Gözlemcilere göre bu film, "E.T"nin rekorunu kıracak ve kısa sürede bütün zamanların en çok para getiren filmleri listesinin başına yerleşecek.

Öte yandan dokuz bölümlük dizinin üçüncü filminin gördüğü ilgi üzerine yapımcılar, dördüncü "Yıldız Savaşları"nı yapmak için kolları sıvadılar.

BİRTANEM, SON FİLMİNİ TAMAMLADI

Sinemanın yeni çocuk yıldızlarından Birtanem, **"Hasret Yorgunu"** adlı yeni filmini tamamladı. Oğuz Gözen'in yönettiği filmde Birtanem; Tuğrul Şan, Engin Aksu, Zeyno Çilem, İnci Saner'le oynadı.

Birtanem, şimdi Kemalettin Tuğcu'nun bir romanından uyarlanacak yeni filmine hazırlanıyor. Hazırlıklar şubat ayına kadar tamamlanırsa film sömestre tatilinde çekilecek. O tarihe kadar tamamlanmazsa, film yaz aylarına bırakılacak, o zaman çevrilecek.

TİYATRODAN SONRA, SİNEMADA DA BERABERLER

Devlet Tiyatrosu sanatçılarından Cihan Ünal ile Zühal Olcay, ilk kez, bir filmde bir araya geldiler. Başrollerinden birini Gülşen Bubikoğlu'nun oynadığı bu yeni filmi, Halit Refiğ yönetiyor. Cihan Ünal, bu filmle 5. filmini yaparken Zühal Olcay, ilk kez kamera karşısına geçiyor.

SORUN SÖYLEYELİM

BİLİM KURGU FİLMLERİ

"Uzay filmleri nasıl çevriliyor, uzay gemileri nasıl canlandırılıyor?

DAVUT KAPTAN
(Bozbelen-KÜTAHYA)

x Uzay filmleri, sinemada bilim-kurgu filmleri arasında sayılı. Bu filmlerde sinema tekniğinden ve sinema hilelerinden geniş ölçüde yararlanılır. Filmlerdeki uzay gemileri için, genellikle "maket çekim" yapılır. (Geminin küçük bir modeli yapılır, önce onun çekimleri yapılır.) Sonra fon çekimi yapılır. Yani geminin nerede hareket etmesini istiyorsak, oranın çekimini yaparız. Daha sonra bu iki görüntüyü üçüncü bir filmde birleştirince seyirci geminin, istediğimiz fonda hareket ettiğini görür. Bir başka sistem, 'geriden gösterim'dir. Bunda önce fonun filmini çeker, stüdyoda bu filmi oynatırız. O sırada gemiyi de o görüntünün önüne koyar, ikisinin birlikte filmini çekeriz. Bu şekilde hem gemi, hem de fon aynı filme alınmış olur.

ÇILGINLAR ORMANI

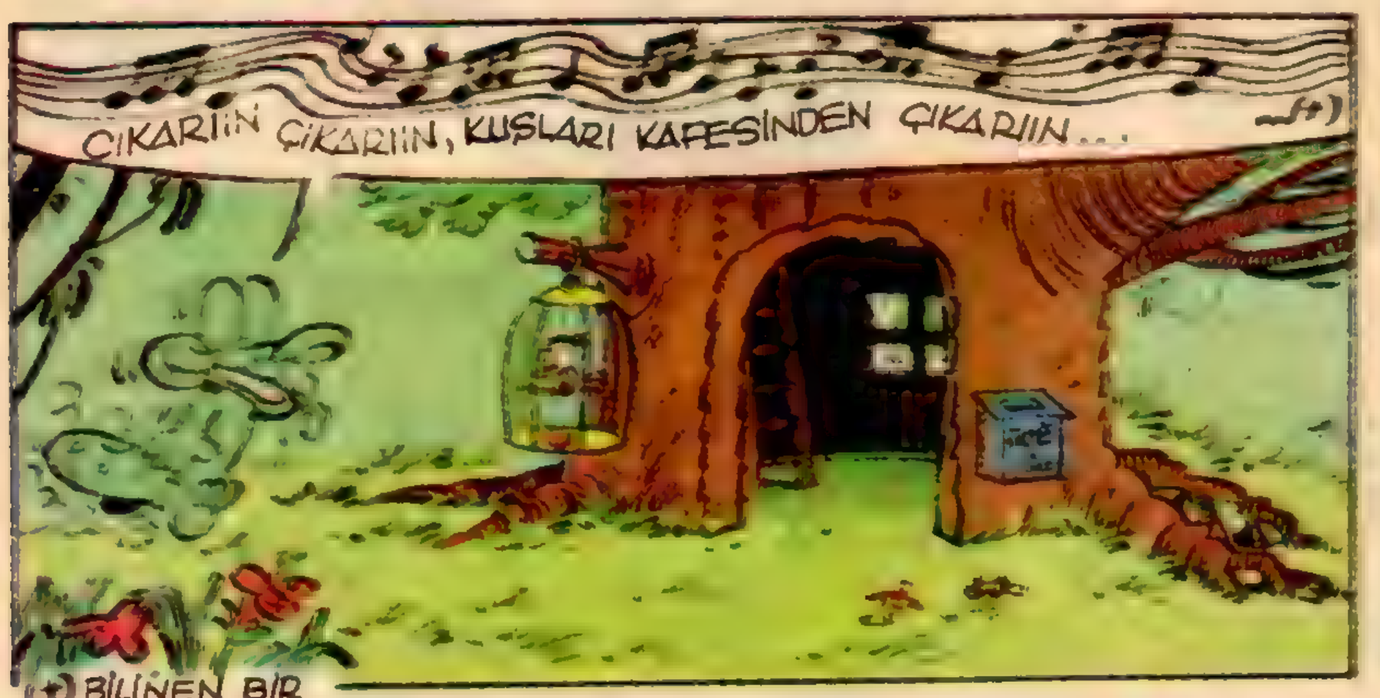

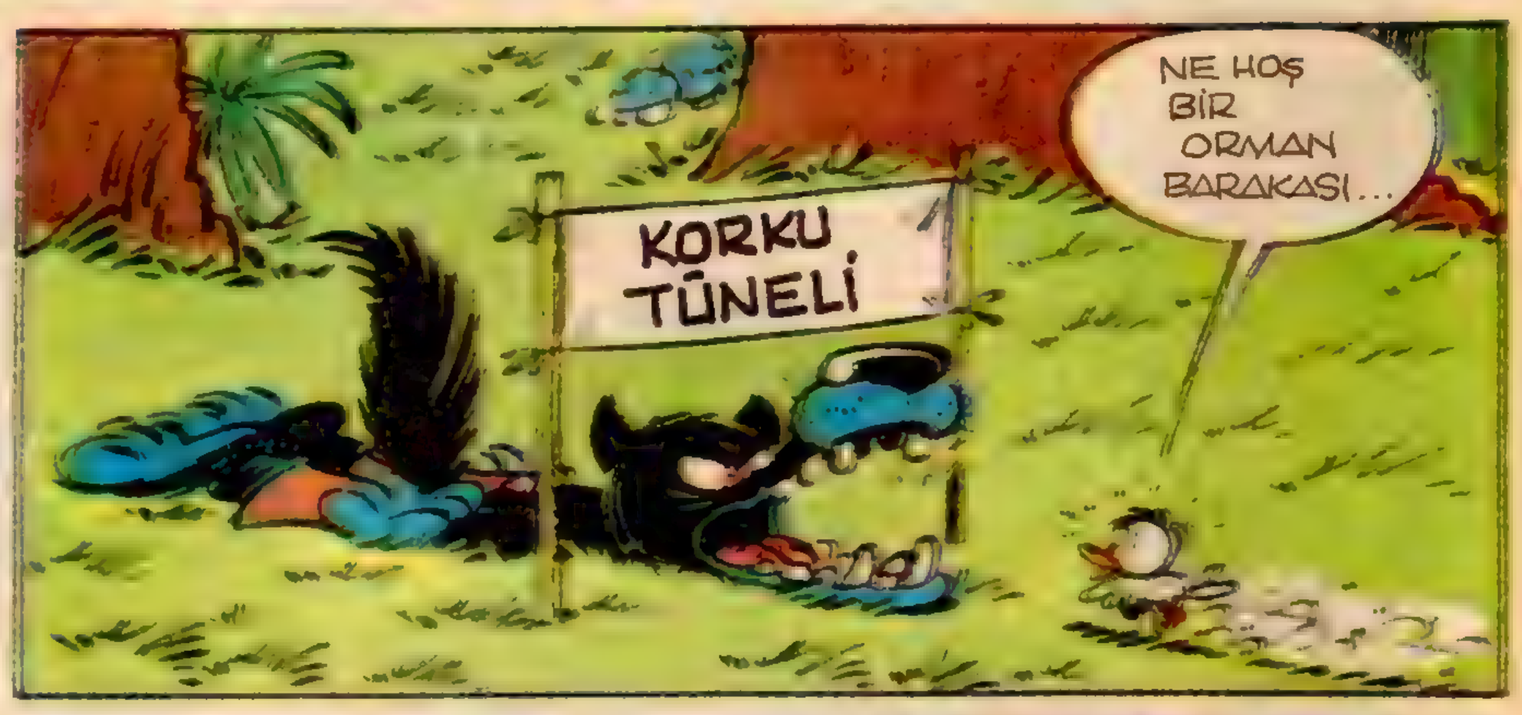

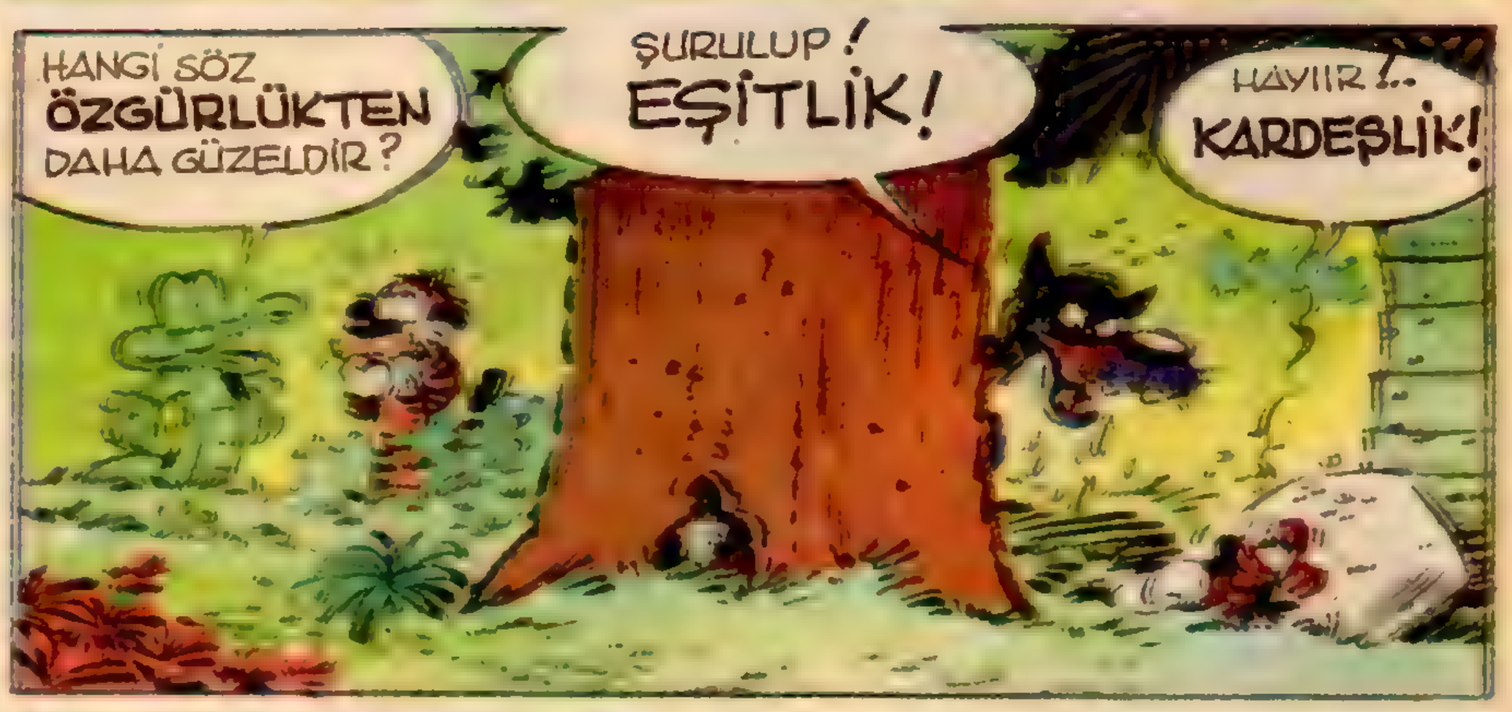

PAPİLİO

5

ÇÖLLER, DAĞLAR, YANAR – DAĞLAR... BURADA HİÇ HAYAT İZİ YOK.

BU GEZEGEN-DE YAŞAYAN BİRİ OLSA ŞAŞARDIM...

FAKAT, BİLGİSAYARA, GÖ-RE, BURASI BELLİ BİR NÜFUSA SAHİP BİR GEZEGEN...

BİLGİSAYAR YANILIYOR OLSA GEREK, YA DA...

HEY! BELKİ DE BİLGİSAYARIN HAKKI VAR!

ŞURAYA BAK! BİTKİLERLE KAPLI BURASI!..

OLDUKÇA ŞAŞIRTICI!

HAYDİ İNELİM DE YAKINDAN GÖRELİM.

HIM... BÖYLE BİR BİTKİ ÖRTÜSÜ OLDUĞUNA GÖRE HAYVANLAR DA BULUNMALI.

OOOHH.. DUY... DUYDUN MU BABA?

EVET, SU AĞAÇTAN GELİYOR.

DURUN, DURUN İLERLEMEYİN...

BU LÂNETLİ GEZEGENİ HEMEN TERKEDİN.

SHiiiii

AZ KALSIN ADAMI ÖLDÜRECEK-LERDİ...

İŞTE ATEŞ EDENLER GELİYOR! NE YAPALIM?

KAÇMAK İÇİN ARTIK ÇOK GEÇ. BİZE KÖTÜLÜK YAPACAKLARINI SANMAM.

HOŞGELDİ-NİZ YABANCI-LAR! BİZDEN SİZE ZARAR GEL-MEZ.

SİZE İNANMAK İSTERDİM AMA... O ADAM KİMDİ, NİYE ATEŞ ETTİNİZ?

OH, SADECE ONU KORKUT-MAK İSTEMİŞ-TİK.

BİZ BURAYA LİMBO GEZEGENİNDEN GELDİK. BİR DENEME ÜSSÜ KURDUK. BURADAKİ YAŞAMA OLA-NAKLARINI ARAŞTIRIYORUZ. DENEYİMİZ BAŞARILI SONUÇ VERİRSE BURAYA YERLEŞECE-ĞİZ. AMA BU İHTİYAR YABANCI-LARI YANILTIYOR.

3

AMA O BİR DÜNYALI. BU GEZEGENDE NE ARIYOR?

UZAY ARACI YA-NARDAĞIN YA-MACINA DÜŞMÜŞ. İÇLERİNDEN YALNIZCA O KUR-TULMUŞ. ŞOKUN ETKİSİYLE BELLEĞİ-Nİ YİTİRMİŞ. BİZE KATILACAĞINA Gİ-DİP ORMANDA YAŞIYOR.

GELİN, GİDELİM. GİTEMİZ SİZİ BEKLİ-YOR.

AZ SONRA...

KOMARAS'A HOŞ GELDİNİZ!

3

Sürecek

BİLMECE? BULMACA

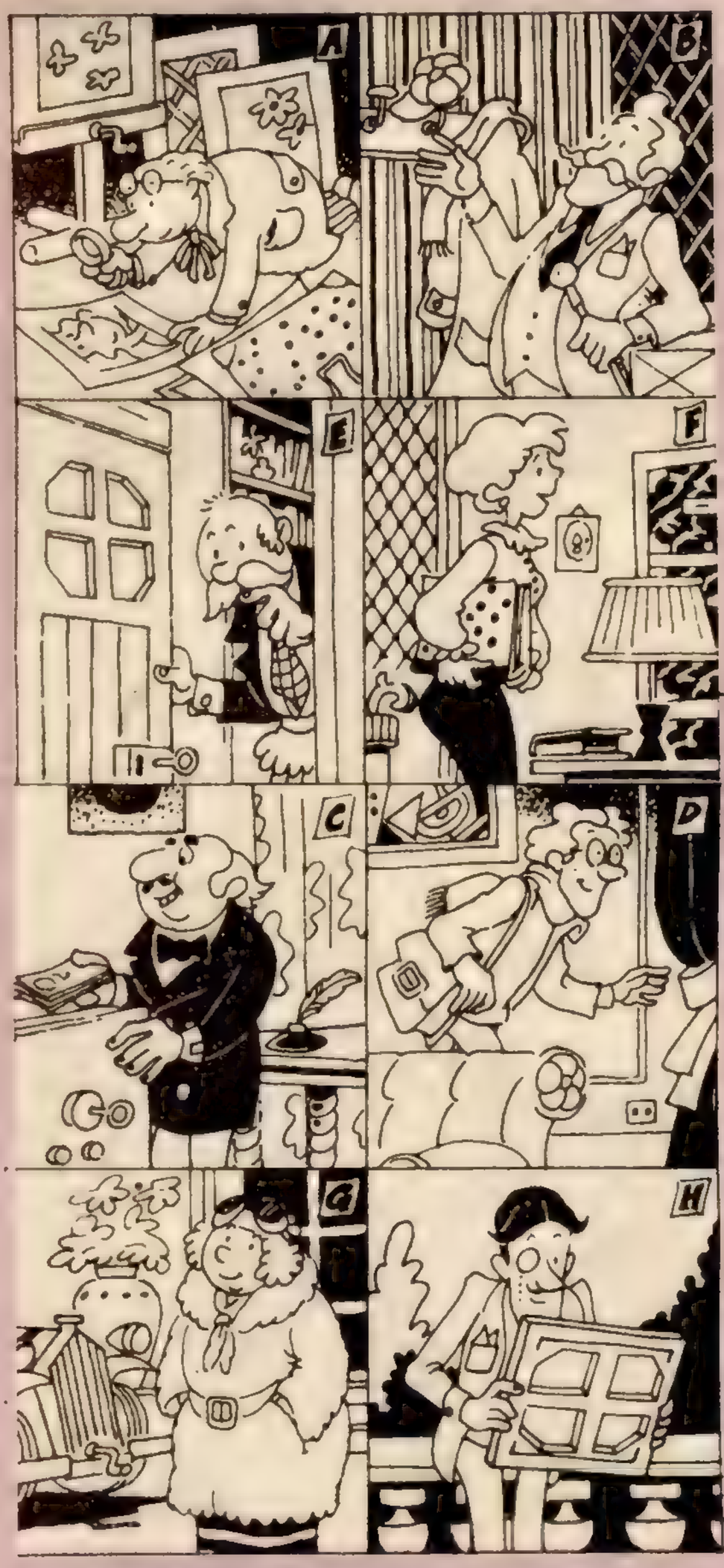

SIRALAMA: Yukarıdaki desenleri A'dan başlayarak ortak noktalarıyla bir dizi haline getirin.

ANORMALLİKLER

Yukarıdaki desene bir bakalım. Sahanın ortasındaki bir bayan topla örgü örüyor. Buna bener pek çok anormallik var. Onları bulalım.

HANGISI?

Bay Helmut çizmeli, şapkalı, bıyılı ve ceketinin iki düğmesi var. Bakalım onu bulabilecek misiniz?

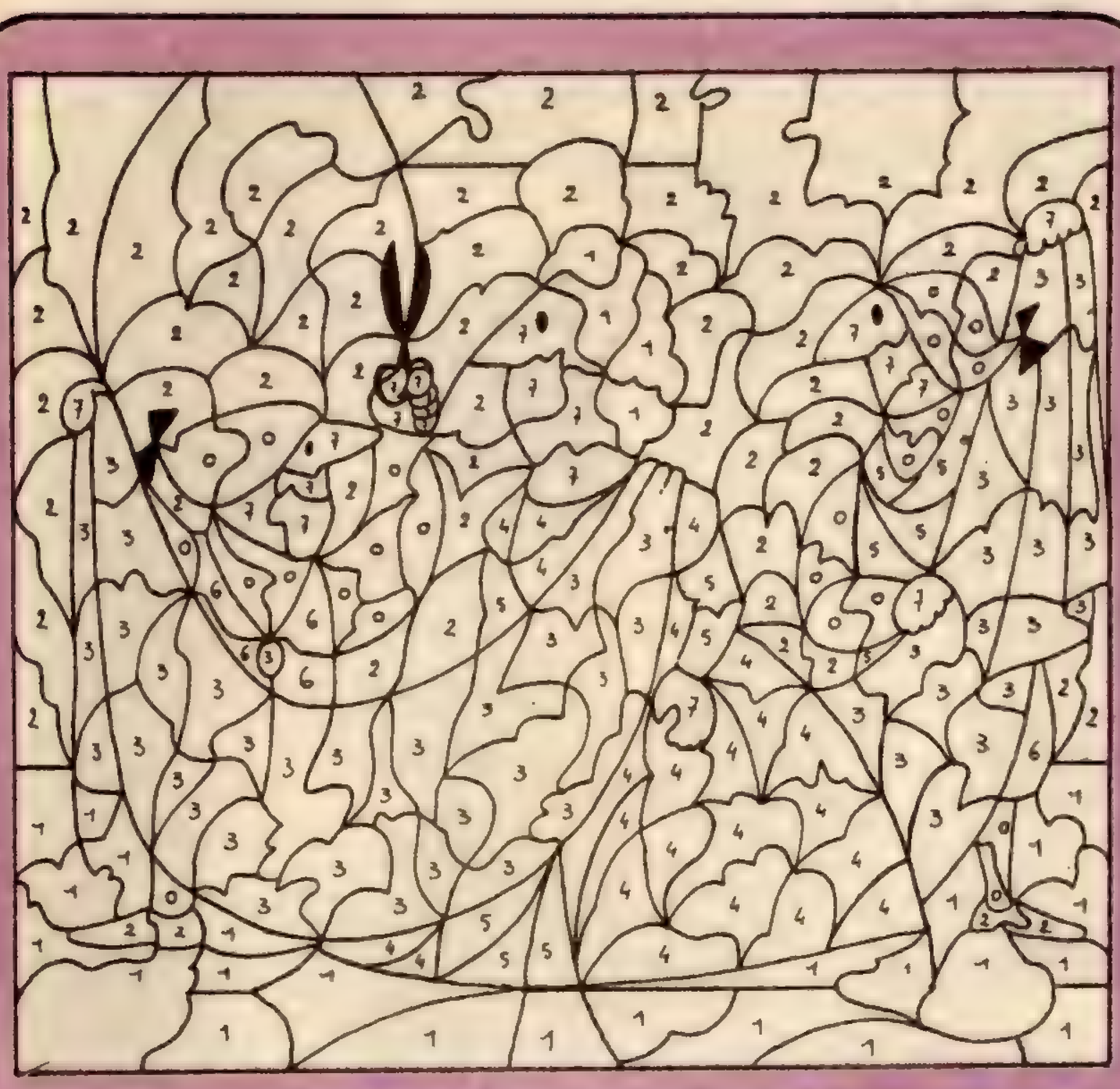

RENKLENDİRELİM

Numaralı yerleri verilen renklerle dolduralım. Bakalım ortaya ne çıkacak?
0— Beyaz, 1— kahraverengi, 2— bej, 3— sarı, 4— mor, 5— mavi, 6— yeşil, 7— kırmızı.

GÖLGE OYUNU

Avcı ile tavşanın gölgeleriyle arasında tam yedi fark var. Onları bulabilir misiniz?

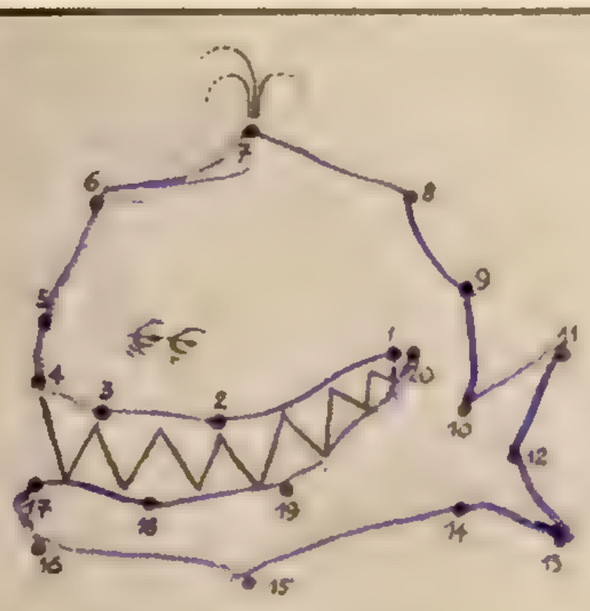

Noktaları birleştirin ortaya ne çıkacak?

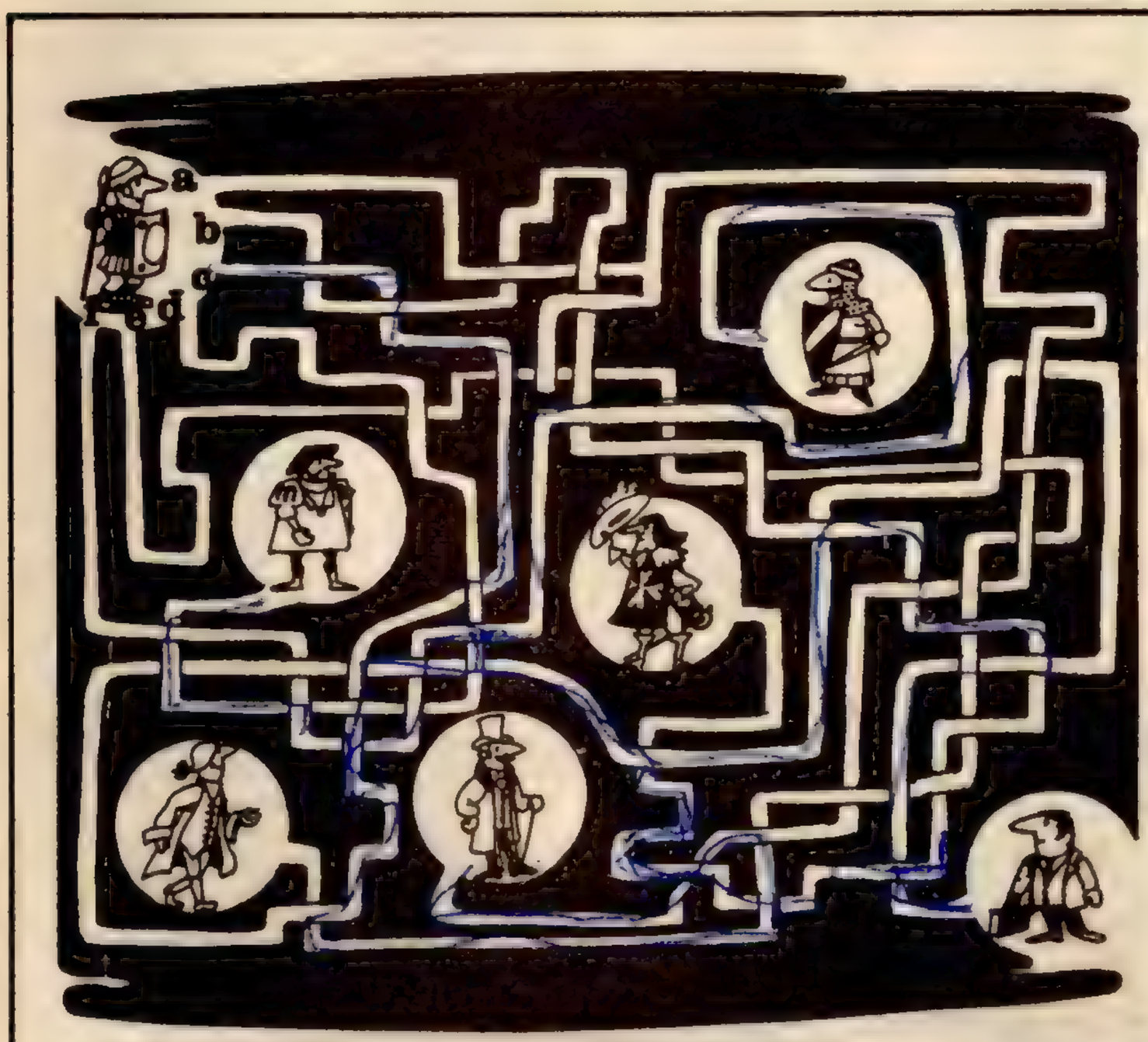

ROMALI: Sol üst köşedeki Romalıdan günümü insanına gelene dek izlenecek yolu, aradaki insanların giysilerine bakarak bulabilir misiniz?

GEÇEN SAYININ YANITLARI

KARAMBOL: İki numaralı tabanca, sağ alt köşedeki aynayı kırıyor.
HEPSİ KOŞUYOR: Dördüncü adam.
ORTAK ŞEKİLLER: 1'deki kalkan ile 4'teki hançın kapağı. 4 ve 7'deki testi. 7 ve 2'deki madalyon. 2 ve 5'teki kılıç. 5 ve 8'deki maske. 8 ve 3'teki balta. 3 ve 6'daki çam ağacı. 6 ve 9'daki torba.
EŞYALAR YERİNDE Mİ? 1.oda: Kıyma makinesi, ütü, elektrikli fırın, buzdolabı. **Tuvalet:** Dikiş makinesi, televizyon. **Banyo:** Kahve makinesi, lamba. **Yemek odası:** Elektrik sobası. Fırın ve anten, kepçedeki ampul. **Mutfak:** Radyo, elektrik süpürgesi, ampul.
ZİNCİRLEME: Karelerin sıralaması: a-g-d-f-b-e-c-h —
GİZLİ OYUN: Bovling oyunu.
BEŞ ORTAK NOKTA: 1- Resim çerçeveleri, 2- Adamın cebi, ile şişedeki etiket. 3- Saatin çanı ile masadaki elma dilimi, 4- Komidinin çekmecesi, sandalyenin arkalığı.
ANORMALLİKLER: Mahkûmun kafasındaki çiçek ve topuğundaki mahmuzu. Sağdaki soylunun şapkasındaki kuş. Soldaki soylunun kılıcının ucundaki tüylerler.

Milliyet
YAYINLARI

OLAĞANÜSTÜ YANKILAR UYANDIRAN DÜNYA REKORLAR KİTABI'ndan Sonra

Şimdi de:

GUINNESS BULUŞLAR KİTABI'NI SUNUYOR!

ÇIKTI

Genel Dağıtım Milliyet Yayın A.Ş.

Cağaloğlu- İSTANBUL Tel: 5284267

600 TL.

BARELLİ

6

EVET NE DİYORDUN?

TAMAM ANLAŞTIK!

BANA GÜVENİN. BARELLİ'NİN YAPTIĞI HERŞEYDEN HABERİNİZ OLACAK. BU TÜR İŞLER TAM BANA GÖRE...

ŞEYTAN GÖTÜRSÜN! MERDİVENLERDE Kİ KIRIĞI UNUTTUM!

İŞTE GİTTİ. BAKALIM DEDİĞİ KADAR BAŞARILI MI?

TUHAF ŞEY! SANKİ BU ADAMI DAHA ÖNCE GÖRDÜM.

ÖTE YANDAN, KOMİSER MORO, RANDOR'U SORGUYA ÇEKMEK İÇİN HASTANEYE GİTTİ...

KÖTÜ BİR ZAMANDA GELİYORSUNUZ KOMİSERİM. ATEŞİN ETKİSİ ALTINDA YARIM SAATTİR SAYIKLIYOR.

JORJ SENDEN KURTULMAK İSTİYORLAR. POLİSE HABER VER! BARELLİ BU İŞLER TEHLİKELİ...

SAKİN OL RANDOR. BARELLİ'Yİ KİM ÖLDÜRMEK İSTEYEBİLİR?

DOKUNMA BANA HAYDUT!.. AL SANA! İMDAAT!..

AMANIN KOMİSER NE OLDU SİZE?

OOOH! HAKLISINIZ, EVET ŞU ANDA SORGUYA ÇEKİLECEK DURUMDA DEĞİLMİŞ.

BU OLAYDAN SONRA KOMİSER MORO, BARELLİ'NİN EVİNE GİTTİ.

BU ARADA BARELLİ, MAKYAJINI SİLMİŞTİ.. KAPIYI KENDİSİ AÇTI.

SİZ MİSİNİZ KOMİSER? BANA SALDIRAN ADAMLA İLGİLİ BİRŞEYLER BULDUNUZ MU?

MAALESEF HAYIR, AZ ÖNCE RANDOR'UN YANINDAYDIM. ZAVALLI SAYIKLIYORDU. HEP SİZDEN SÖZEDİYORDU...

RANDOR'LA BEN ÇOK İYİ ARKADAŞIZ. BENİ SAYIKLAMASI ÇOK DOĞAL.

MORO, BİR KAÇ SORU DAHA SORDUKTAN SONRA GİTTİ...

FAKAT, ASLINDA GİDER GİBİ YAPIP DUVARLARIN ARDINA GİZLENMİŞTİ... BİRAZ SONRA BARELLİ KILIK DEĞİŞTİRMİŞ OLARAK DIŞARI ÇIKTI...

KOMİSER BARELLİ'NİN KILIK DEĞİŞTİRDİĞİNİ BİLMİYORDU. BARELLİ', ŞEF'E TELEFON ETMEK İÇİN ÇIKMIŞTI. HAYDUTLAR ŞÜPHELENMESİN DİYE KILIK DEĞİŞTİRMİŞTİ... DIŞARIDAN TELEFON ETMEK DAHA AKILLICA OLACAKTI.

AYY! BURAYA GELİYOR.

OHHH!

AĞZIMI, BURNUMU KIRMADAN AŞAĞI BİR İNEBİLSEM.

BU SIRADA, ÜST KATTA...

BİRİSİ MERDİVENDEN DÜŞÜYOR. NEYSE SONRA BAKARIM.

BİR ŞANS ESERİ, KOMİSERİN YUMUŞAK İNİŞ YAPMASINA YARDIMCI OLAN BİRİ VARDI...

UYY! MERDİVENDEN BÖYLE İNİLMEZ Kİ...

BİR YERİNİZ ACIDI MI? VAY CANINA BU ORMANDA YOLUMU KESEN KOMİSER!

ŞAPKASINI KULAKLARINA KADAR GEÇİRİRSEM HİÇ BİR ŞEY GÖREMEZ!

HAYDİ ŞİMDİ DOĞRU YUKARIYA! GETEYE YENİ ALDIĞIMIZ ADAM BAKALIM İYİ İŞ GÖRÜYOR MU?

ALDO... SİZ MİSİNİZ ŞEF? EVET... BARELLİ'Yİ İZLİYORUM. ŞİMDİ EVİNDE. AZ ÖNCE KOMİSER İÇERİDEYDİ! BEN YAN DAİRE DEYİM.

EVET... KOMİSER ONU SORGUYA ÇEKTİ... EFENDİM? EVET EVET BURADAN ONU İYİ İZLEYEBİLİYORUM.

HA, HA, HA! NE KOMİK! KENDİ KENDİMİ İZLİYORUM.

BARELLİ EVİNE GİRDİĞİ SIRADA HAYDUT TA YUKARI ÇIKMIŞTI...

OOOO! BU SES DE NE? EYVAH KOMİSER YUKARI ÇIKIYOR!

NE YAPMALI? HAH BULDUM!

ANAHTAR ÜSTÜNDE, HEMEN GİREYİM.

KİRALIK

VAY CANINA! NASIL DA DÜŞTÜM? HÂLÂ BAŞIM DÖNÜYOR. BARELLİ'Yİ YENİDEN SORGUYA ÇEKMELİ. PİPO TÜTÜNÜNÜ BAHANE EDEREK GERİ DÖNMELİ.

KİM OLABİLİR? TAM DA SAÇLARIMI KIZILA BOYUYORDUM.

DRRRING

NEDEN AÇMIYOR? ACABA ÇIKTI MI?

DRRRING

GELDİM, GELDİM... OH! MERHABA KOMİSER!

ÖZÜR DİLERİM BAY BARELLİ, GALİBA PİPO TÜTÜNÜMÜ SİZDE UNUTTUM.

HAH, EVET İŞTE BURADA! KILIK MI DEĞİŞTİRİYORDUNUZ?

EVET, YANİ HAYIR... BUNLAR BURADA TESADÜFEN BULUNUYOR.

TUHAF, AZ ÖNCE, TIPKI BU GİYSİLERLE BİRİ ÇIKTI SİZİN EVDEN.

... VE AYNI BİÇİMDE KIZIL SAÇLIYDI. NEDEN BANA DA ROL YAPIYORSUNUZ, BAY BARELLİ?

BEN, BEN...

TAMAM, TAMAM! SİZ HAKLISINIZ, KOMİSER HERŞEYİ ANLATACAĞIM.

MİSTER MORO, KAHRAMANIMIZIN ANLATTIKLARINI DİKKATLE DİNLEDİ.

VE BÖYLECE SİZ DE ÇETEYE GİRDİNİZ VE NEREDE GİZLENDİKLERİNİ BİLİYORSUNUZ. ÇOK İYİ BİZİMLE BİRLİKTE ÇALIŞACAKSINIZ.

O SIRADA KOMŞU DAİREDE...

OLUR ŞEY DEĞİL! BU PİS AKTÖR BİZE İYİ OYUN OYNAMIŞ!

TAMAM İŞTE ANAHTAR DA KAPININ ÜSTÜNDE!

HAY AKSİ, GELENLER VAR!!

HERHALDE KAPICI BIRAKMIŞ OLMALI! HAYDI GİRİN! GÖRECEKSİNİZ HEM KİRASI UCUZ, HEM DE GÜZEL BİR DAİRE...

BU HOLDEN SALONA GEÇİLİYOR...

EYVAH! NE YAPAYIM! NEREYE SAKLANAYIM?..

VE İŞTE MUTFAK!..

YAŞASIN! BİR DOLAP!

GÜZEL MUTFAK DEĞİL Mİ? ÇOK KULLANIŞLIDIR.

İŞTE BURADA KOCAMAN BİR DOLAP VAR. GALİBA KAPISI SIKIŞMIŞ.

OLUR ŞEY DEĞİL, AÇAMIYORUM!

BİR TÜRLÜ AÇILMIYOR

DURUN SİZE YARDIM EDEYİM.

AZ DAHA GAYRET... GALİBA KIMILDADI...

BANG

BU GÜRÜLTÜ DE NE? NE OLUYOR?

MUTFAK TARAFINDAN GELDİ GALİBA.

BING BING BING

TANRIM!.. BÜTÜN TABAKLARIM PARAMPARÇA OLMUŞ!..

İMDAT, BARELLİ! İMDAAT!

Sürecek

Milliyet
YAYINLARI

YEŞİL DİZİ
Çocuk Kitaplarını Sunar

KARAMBA BARAMBA Slavko Yanevski
Lüks Cilt • Resimli • 150 TL.

BİZLER BÜYÜYÜNCE Emin Özdemir
Lüks Cilt • Resimli • 200 TL.

ŞİMDİ OKULLU OLDUM Mahmut Kıratlı
Lüks Cilt • Resimli • 200 TL.

YÜREKLİ KAPLUMBAĞA İsmail Sivri
Lüks Cilt • Resimli • 250 TL.

ANADOLU SÖYLENCELERİ Ali Püsküllüoğlu
Lüks Cilt • Resimli • 200 TL.

Milliyet Yayınları, Prof. Kâzım İsmail Gürkan Cad. No: 10 Cağaloğlu-İSTANBUL

OKURDAN OKURA

Bu sizin sayfanız. Her türlü ürünlerinizi bekliyoruz.

Şiir

KAVAK AĞACIM

Bir kavak ağacım vardı
yemyeşil
Otururdum gölgesinde her
zaman
Bir kavak ağacım vardı
yaprakları sarı
Gölgesinde oturayım diye
beklerdim ilkbaharı
Artık yok, yok oldu o kavak ağacım
ve gölgesi
Yok oldu, artık rüzgârda çıkan o
muhteşem sesi
Yok artık dallarında öten
cıvıl cıvıl kuşlar
Yok artık gölgesinde oynayan çocuklar
Çünkü, çünkü kestiler kavak ağacımı,
yapayalnızım.

Muharrem KARAOĞLU

BABACIĞIM

Bilsen seni ne çok severim
Her gece yolunu gözlerim
Erken gelmeni beklerim
Benim güzel babacığım.

Şu içkiyi içmesen
Sigarayı kesiversen
Bilmem kızar mısın bunları söylesem
Benim güzel babacığım?

Evin temelisin
Kalbimin köşesisin
Bizim sevgimizsin
Benim güzel babacığım.

Zeynep GÜRCAN

BENİM AĞACIM

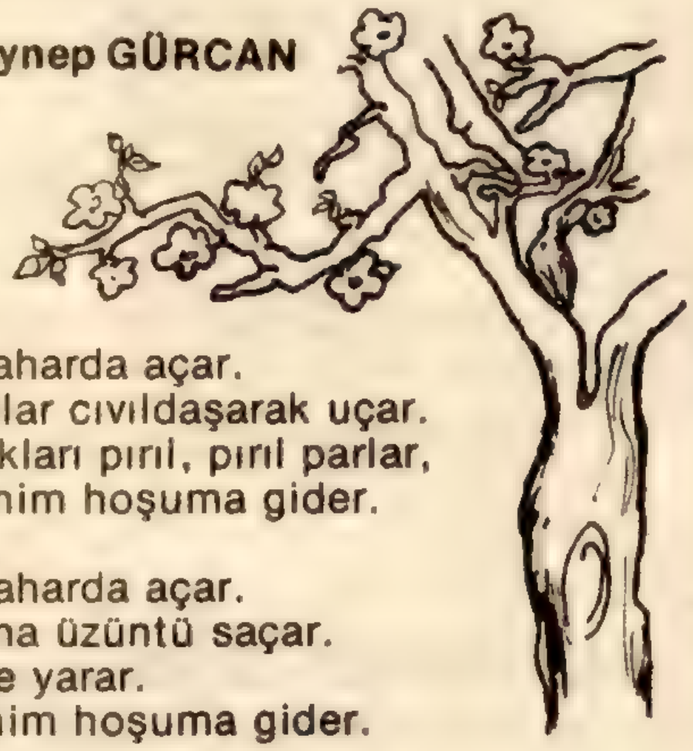

Ağacımın çiçekleri, baharda açar.
Ağacımın dalında kuşlar cıvıldaşarak uçar.
Güneş vurunca, yaprakları pırıl, pırıl parlar,
Ağacımın yeşilliği benim hoşuma gider.

Ağacımın çiçekleri, baharda açar.
Ağacımın solması bana üzüntü saçar.
Sensiz bir doğa ne işe yarar.
Ağacımın gölgesi benim hoşuma gider.

Tolga GÖK

MUTLULUK ÇİÇEĞİM

Doğdun geldin dünyaya küçüğüm
Mutluluk çiçeğim!
Gözünü aç bak çevreye
Küçüğüm mutluluk çiçeğim!

Yarın sen de bir gül gibi
Açacak ve solacaksın
Acele et ki,
O gün gelmeden
Yaşa hayatını
Küçüğüm mutluluk çiçeğim!

Binnur KARATEPE

ÖFKE

Kafesçi amca!
Kafes yapmasaydın,
Babama satmasaydın.
Şimdi, gökyüzü kuşumun olacaktı.

Ayten UYAN

BİRİCİK DÜNYAM

Şarkılar bir hayal gibi,
Pembe bulutlar, kara tünel gibi anlamsız,
İnsanlar bir güneş misali yararlı,
Yıldızlar bir nur gibi
Kitaplar kadar anlamlı,
Evren çiçekler kadar renkli olduğu zamanlar
Seni düşüncemde bellerim.
Biricik dünyam
Benim biricik OKULUM.

Nuray AKTAY

Figen MENKUÇ

Öykü

GÜZEL KUŞ

Küçük bir korulukta yaşayan çok güzel, minicik bir kuş vardı.

Bir gün güzel kuş neşe içinde uçarken kötü kalpli bir çocuk onu gördü. Sapanıyla güzel kuşu vurdu. Zavallı kuşcağız bir ağacın dibine düştü. Orada günlerce aç ve susuz kalarak, acılar içinde çırpındı, durdu.

Artık ölmek üzereydi. Tam o sırada çok iyi kalpli bir çocuk onu gördü. Hemen alıp, evine götürdü. Karnını doyurdu. Yarasını sarıp, ona günlerce baktı.

En sonunda güzel kuşun yarası iyileşti. Eski sağlığına kavuştu. Artık yine uçabiliyor, o tatlı sesiyle şarkılar söyleyebiliyordu. Bunları hep o iyi kalpli çocuğa borçluydu.

Çocuk onu pencereden dışarıya saldı. Kuş, uçarak yuvasına döndü. Ama çocuğa olan sevgisini belirtmek için her sabah korunun en güzel çiçeğini gagasıyla koparıp, getiriyor, çocuğun penceresinin önüne bırakıyordu. İyi kalpli çocuk da kış geldiğinde pencerenin önüne güzel kuş için ekmek koyuyordu. Artık güzel kuş ve iyi kalpli çocuk çok iyi birer dost olmuşlardı.

Petek SEVİNÇ

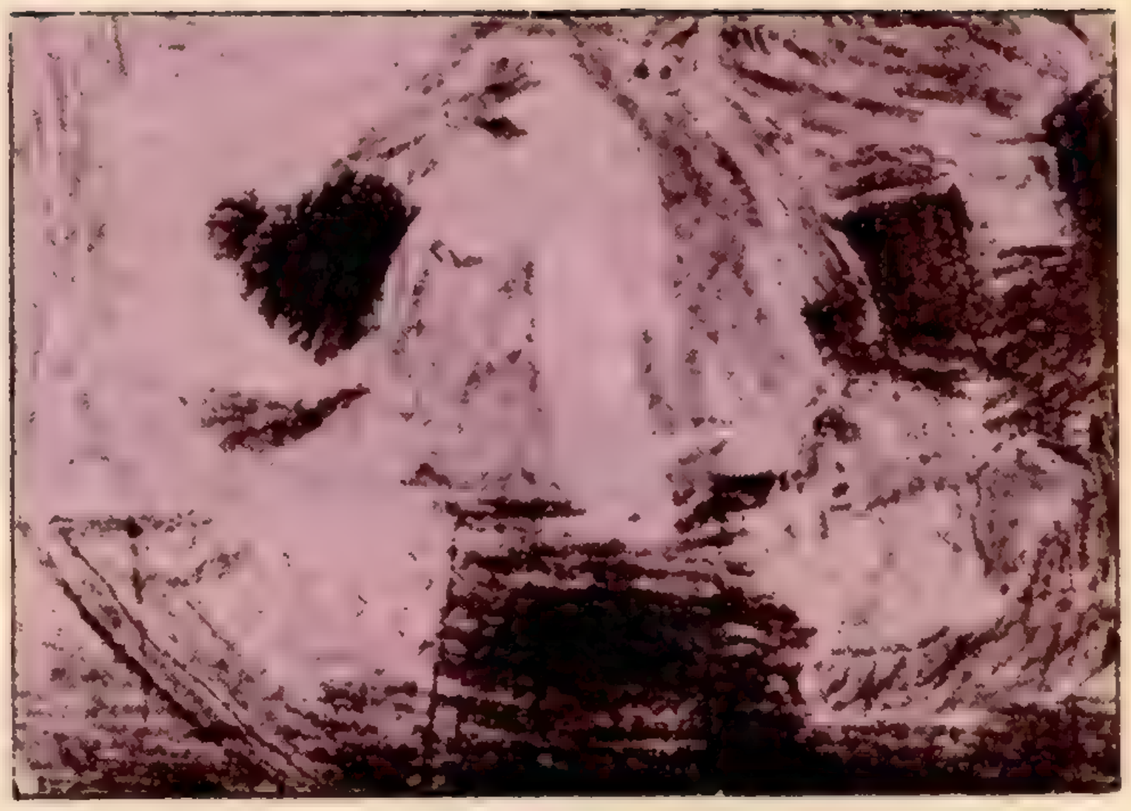

Nuray ERDEN

Karikatür

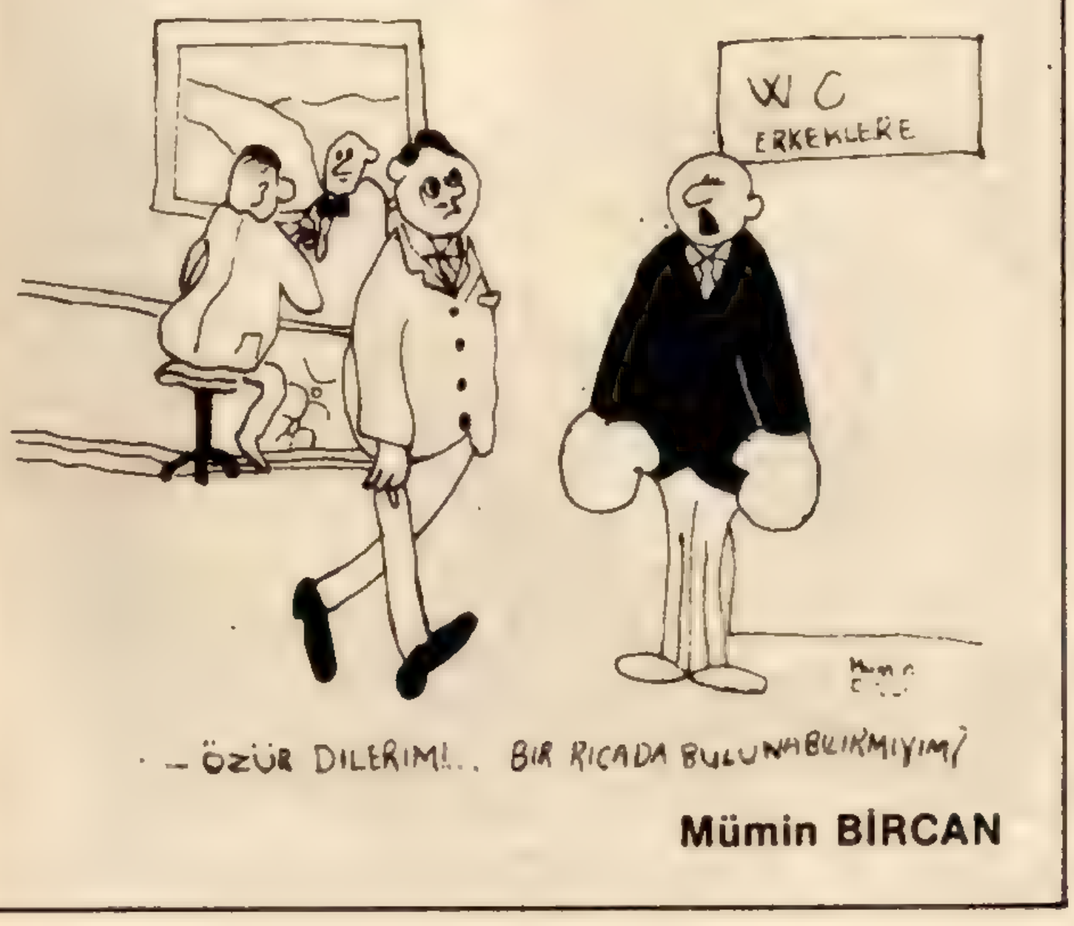

Mümin BİRCAN

Mektup Arkadaşı

SİBEL UYSAL: 11 yaşındayım. Özel zevklerim arasında kitap okumak, müzik dinlemek, zekâ oyunları oynamak. Yaşıtım olan kız ve erkek arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Sümer Evleri Cengâver Sok. No: 56 Eyüp-İstanbul.

MEHMET ERCAN: 13 yaşındayım. Ortaokul 1'e gitmekteyim. Boş zamanlarımda spor yapmayı, sinemaya gitmeyi, müzik dinlemeyi severim. Meraklarım arasında pul biriktiririm. Erkek arkadaşlarımla mektuplaşmayı istiyorum. Adres: Dikmen Kuyubaşı Durağı, Evrim Apt. No: 65 Dikmen-Ankara.

EKREM TOKGÖZ: 13 yaşındayım. Özel zevklerim arasında futbol oynamak, gezmek, pul koleksiyonu yapmak, sinemaya gitmektir. Ayrıca boş vakitlerimde kitap okumayı severim. Galatasaray taraftarıyım. Yaşıtım kız ve erkek arkadaşlarla İngilizce yazışmak istiyorum. Adres: Kurtuluş Mah. 14. Sok. No: 29 Tokgöz Apt. Kat: 2 Aydın.

ELA TAMKAN: 9 yaşındayım. Zevklerim arasında paten kaymak, oyun oynamak, kitap okumak ve film seyretmek vardır. Yaşıtım kız ve erkek arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Sedat Simavi Sok. No: 41/11 Çankaya-Ankara.

PELİN ÖZMEN: 13 yaşındayım. Özel zevklerim arasında kitap okumak başta gelir. Ayrıca bisiklete binmek, müzik dinlemek, yüzmek, bilmece çözmek, televizyon izlemek, yeni arkadaşlarla tanışıp, gezerek yeni yerler görmek zevklerim arasındadır. Yaşıtım olan arkadaşlarla yeni konularda yazışmak istiyorum. Adres: İsmet Paşa Mah. 10. Sok. No: 27/1 Dikili-İzmir.

MERİÇ ÇELİK: 10 yaşındayım. Özel zevklerim arasında kitap okumak, bisiklete binmek, televizyon izlemek, müzik dinlemek, yüzmek, koleksiyon yapmak gelir. Yaşıtım arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: İsmet Paşa Mah. 10. Sok. No: 27/2 Dikili-İzmir.

ERKAL ÇAKIR: 9 yaşındayım. Özel zevklerim arasında televizyon izlemek, yüzmek, futbol, basketbol, tenis, kitap okumak ve şiir yazmak gelir. Yaşıtım olan kız ve erkek arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Yaka Mah. İsmet Paşa Cad. No: 7 Bafra-Samsun.

EBRU GÜLSOY: 10 yaşındayım. Özel zevklerim; müzik dinlemek, kitap okumak ve televizyon seyretmektir. Yaşıtım olan kız arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Dışkapı Alma Sok. Alma Apt. 4/3 Ankara.

AHU HANHAN: 11 yaşındayım. Özel zevklerim; kitap okumak, pul koleksiyonu yapmak, mandolin ve melodika çalmaktır. Yaşıtım olan kız ve erkek arkadaşlarımla mektuplaşmak istiyorum. Adres: Erenköy Fırın Sok. İlker Apt. No: 17/16 Erenköy-İstanbul.

CANAN YILDIRIM: 12 yaşındayım. Kitap okumak, resim yapmak, bisiklete binmek ve çeşitli türde koleksiyonlar yapmak özel zevklerim arasındadır. Yaşıtım olan arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Aşık Veysel Mah. Limonlu Sok. 26/7 Abidinpaşa-Ankara.

MEVLANA CELALETTİN RUMİ

TÜRK düşünür ve ozanı Celalettin Rumi, 30 Eylül 1207'de Belh kentinde doğdu. Babası Sultan-ül-Ulema (bilginlerin sultanı) diye anılan Bahaettin Velet, ünlü bir bilgindi. Mevlana Celalettin beş yaşındayken, ailesi göç etmek zorunda kaldı. İran ve Irak'ta çeşitli yerleri dolaştıktan sonra Anadolu'ya geçtiler. Selçuklu sultanı Alaettin Keykubat, onları Konya'ya çağırdı. Ailece oraya yerleştiler. Sultan Alaettin, Mevlana'nın babasına saygı gösterdi. Saray adamları ile ordu ileri gelenleri ona bağlandılar.

Babası öldüğü zaman Mevlana Celalettin, 24 yaşındaydı. Sultanın isteğiyle babasının yerini o aldı. Medresede dersler vermeye, camide halkı aydınlatmaya başladı. Mevlana'nın bu düzenli yaşayışı beş yıl kadar sürdükten sonra, Tebrizli Şems adındaki dervişin gelişiyle bozuldu. Şems'le karşılaşınca yaşamı değişti. Medresede ders vermez, camiye uğramaz oldu.

Bu durumdan üzüntü duyan dostları hoşnutsuzluklarını Şems'e duyurdular. O da Konya'dan ayrıldı. Ama yokluğu Mevlana'yı daha çok etkilediği için onu yeniden çağırdılar. Şems, geri dönüp bir süre Konya'da kaldıktan sonra ikinci kez ve kesin olarak gitti. Mevlana, bu ayrılığı dile getiren birçok şiir yazdı. Sonra da Selahattin'i ve Hüsamettin Çelebi'yi kendine halife yaptı.

1273'te ölen ve Konya'da türbesi bulunan Mevlana'nın, yaşayışında uyguladığı ve yapıtlarında dile getirdiği yaşam felsefesi, din anlayışı ve dünya görüşü, sonradan kurulan Mevlevî tarikatının temeli oldu.

Mevlana'nın çevresi, o çağın ünlü bilginlerin konuk olduğu, çeşitli konuların tartışıldığı bir akademi gibiydi. Çağın bütün sanat ve bilim hareketlerini izliyordu. Matematik, gökbilim, tıp gibi bilimlerden, tefsir, hadis, fıkıh gibi dinsel bilgilerden edindiklerini halka öğretmek için dersler veriyor, yapıtlar yazıyordu.

Düşüncelerinin kökeninde insan yer alıyordu. Mevlana'ya göre, yaratılanlar arasında ayrım yoktu. Çünkü tüm yaratıklar, yaratanın, yani Tanrı'nın bir görünüşüydüler. Dinlerin, felsefelerin amacı da insanı daha mutlu, daha değerli yapmaktı. "Divan-ı Kebir" (Büyük Divan) adlı kitabındaki şiirlerde, zengin-yoksul, ak-kara, Hıristiyan-Müslüman ayrımı yapmadan insanları sevmenin, Tanrı aşkıyla insan aşkını, birleştirmenin örnekleri yer alır.

Mevlana'nın en büyük ve ünlü yapıtı, "Mesnevi"dir. 25.700 beyitten oluşan bu yapıtta tasavvufu insanlara öğretmeyi amaçlar. Onlara birtakım öykücükler anlatır. Her öykücük, insanların daha mutlu olmaları için nasıl yaşamaları konusundaki bir düşünceyi içerir. Mevlana'nın bir başka yapıtı da "Fihi Ma Fih" (Ne Varsa İçindedir) adını taşır. Bu yapıtında, ders verirken yaptığı söyleşiler yer alır. Kendisine yöneltilen sorulara verdiği yanıtlar bir araya getirilmiştir. "Mecalis-i Seb'a" (Yedi Öğüt) kitabında, kürsülerden verdiği vaazlar, "Mektubat" (Mektuplar) adlı kitabında da kadılara, hekimlere, çağının ileri gelenlerine yazdığı mektuplar toplanmıştır.

KISACA...

26 Eylül 1618
Osmanlı devleti, İran karşısında uğradığı bozgun sonucu Erdebil Antlaşması'nı imzaladı.

27 Eylül 1520
Birinci Viyana Kuşatması başladı. Ondokuz gün süren kuşatmada sonuç alınamadı.

27 Eylül 1568
Barbaros Hayrettin Paşa komutasındaki Osmanlı donanması, Preveze Savaşı'nda, Cenevizli Amiral Andrea Doria yönetimindeki Haçlı donanmasını yenilgiye uğrattı.

27 Eylül 1669
Üç buçuk yıl süren savaştan sonra Girit adasının Kandiye kenti Osmanlıların eline geçti.

28 Eylül 1730
Lâle döneminin son bulması. Sadrazam Nevşehirli İbrahim Paşa'nın öldürülmesi ve Sultan III. Ahmet'in tahttan indirilmesiyle sonuçlanan Patrona Halil Ayaklanması başladı.

28 Eylül 1920
Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulduktan sonra, Erivan, Gümrü ve Kars çevresinde kurulan Ermenistan'a karşı ilk savaşı açtı.

29 Eylül 1911
İtalya, Trablusgarp'ı ele geçirmek amacıyla Osmanlı devletine savaş açtı.

29 Eylül 1913
İkinci Balkan Savaşı sonunda Bulgaristan'la Osmanlı devleti arasında İstanbul Antlaşması imzalandı.

ÜFF!

FALAN, FİLAN, FALAN... EVET GELİR BİZİMLE KALIRSA ÇOK SEVİNİRİZ. CİMCİME İLE DE OYNAR-LAR... CİMCİME ÇOK SEVİNDİ DUYUNCA.. YOK CANIM NE ZAHMETİ...

FALAN, FİLAN, FALAN... DİYO-RUM YA ÇOK SEVİNİRİZ... HADİ YARIN GÖRÜŞÜRÜZ, ÖPTÜM...

Akrabalarımdan teyzemin kızı bize gelip birkaç gün kalacak kendisi soğuk nevalenin teleidir...

BURAYA GELİP N'APACAK-MIŞ?

BÖYLE KONUŞMA CİM-CİME, O SENİN AKRABAN.

İÇ GÖBEK ÖTEDEN!

İKİ VEYA ÜÇ! ONA KARŞI İYİ DAVRAN...

GİDİP YATAĞI-MI YORGANIMI ALAYIM DA BAHÇEDE YATAYIM.

YETER ARTIK CİMCİME! TEYZEN BİRKAÇ GÜN BİZDE KALMASINI RİCA ETTİ. BEN DE KIRAMADIM. ONA NAZİK DAVRAN! ANLAŞILDI MI!

ANLAŞILDI AMA BEN ONUN GİBİ ÖZEL DERSLERE GİTME-DİM. BU YÜZDEN NE BALE NE TENİS; NE DE ESKRİM BİLİYORUM. BANA HAVA ATINCA CİNLERİM TEPEME ÇIKIYOR!

HEV!

NİTEKİM ERTESİ GÜN...

SELÂM! NASILSINIZ? ANNEMİN SELÂMI VAR.

MERHABA CİMCİME! NASILSIN?

İYİ OLMAYA ÇALIŞIYORUM, ÇOK KALACAK MISIN?

ODAM NEREDE? GİDİP ŞUNLARI BIRAKAYIM.

ABLAMIN ODASINDA BENİM YATAĞIMDA YATACAKSIN.

ÇOK GÜZEL. PEKİ SEN NEREDE YATACAKSIN?

BANA PORTATİF YATAK KURULACAK.

ÜZÜLDÜM BUNA. AMA SEN KÜÇÜKSÜN. HER YERDE UYURSUN. BENSE FORMDA OLMAK İÇİN HEP RAHAT UYUMAK ZORUNDAYIM.

TABİİ!

NEDEN BALE DERSİ ALIYORUM BİLİYOR MUSUN?

EVET.

GEL SANA FOTOĞRAFLARIMI GÖSTEREYİM.

BAK, BU "KUĞUNUN ÖLÜMÜ"

NASIL BENZEMİŞ Mİ?

BANA KALSA ÖLÜ BİR KUĞUDAN ÇOK ÖLÜ BİR HORAZA BENZİYOR.

BAK BUNLAR YENİ ELBİSELERİM. HEPSİ İMZALI. KİMİ ZAKKUM'DAN, KİMİ DE ZENNEN'DEN. SENİN DE İMZALI BİRŞEYİN VAR MI?

YOK.

SÖYLE ANNENE DE ALSIN. KULAĞINA DA DELİK DELDİRSİNLER.

DELİK Mİ?

EVET, İLERDE PIRLANTA KÜPELER TAKABİLMEN İÇİN GEREKLİ OLACAK.

AMA BENDE ZATEN BEŞ DELİK VAR.

BEŞ DELİK Mİ?

EVET, İKİ GÖZÜMDE, İKİ BURNUMDA BİR DE AĞZIMDA, HA, HA, HA!

SENİN BU SOĞUK ŞAKALARINDAN DA HİÇ ANLAMIYORUM. HADİ BANA EVİ GEZDİR.

GÜZEL, KAÇ METRE KARE?

BİLMEM!

BİRAZ KÜÇÜK GİBİ. BABANIN MAAŞI NE?

BİLMİYORUM AMA AZ GALİBA. ÇÜNKÜ OTOMOBİLDE DE SIKIŞIYORUZ.

MUTFAK GÜZEL. BUZDOLABINIZ NE MARKA? BİZİMKİ AVRUPA.

MARKASINI BİLMİYORUM AMA HEP GÜRÜLTÜYLE ÇALIŞIYOR.

A, SAAT DÖRTBUÇUK OLMUŞ!

SAATİN GÜZEL, JAPON MU?

HAYIR TAPON! HER 6! SAAT BAŞI DURDUĞU İÇİN KURMAK GEREKİYOR.

ALTINDAN MI?

HAYIR, ÜSTÜNDEN...

KİH! KİH! KİH!

KOLTUK RAHAT. ÖRTÜSÜ SETEN Mİ, İPEK Mİ?.. TELEVİZYON KAÇ KANALLI? RENKLİ Mİ, UZAKTAN KUMANDALI MI? BİZİMKİ 999 KANALLI.

KAÇ KANAL OLDUĞUNU BİLMİYORUM...

AMA BU KIZ YÜZ KANALA BEDEL.

SONUNDA TELEVİZYON BAŞLADI DA ÇENESİNDEN BİRAZ KURTULURUM DİYE SEVİNDİM. KUÇU DA GELDİ BİZİMLE İZLEMEYE BAŞLADI...

BU KÖPEK SENİN Mİ?

AMA CİNS DEĞİL GALİBA.

EVET İKİ YAŞINDA...

GRR.

KULAKLARI KANİŞ, BURNU BULDOG, ÇOK TUHAF...

EVET AMA...

BİZİM CİNS KURT KÖPEĞİNE HİÇ BENZEMİYOR SU BACAKLARINA BAK! HI, HI, HI!

BU OLSA, OLSA SOKAK KÖPEĞİDİR.

BAUBAUBAUBAU

KUÇU AKILLI BİR EV KÖPEĞİDİR, SENİN KÖPEĞİNDEN DE BİN KAT İYİDİR!

CİMCİME!

CİMCİME! BEN SANA NE DEDİM. DOĞRU TAVANARASINA! MARŞ, MARŞ!

NEDEN KIZDI ANLAMADIM, TEYZE. YALNIZCA KÖPEĞİNİN CİNS OLMADIĞINI SÖYLEMİŞTİM, O KADAR...

GRRR-

SEN ONA ALDIRMA KUÇU! **O CİNS BİR KIZ!** BİR GÜN GELECEK KİMSENİN, CİNSİNE CİNSİYETİNE BAKILMAYACAK. BU TÜR AYIRIMCILAR, AYRILIKÇILAR YA YOK OLACAKLAR, YA DA HERKESİN EŞİT OLDUĞUNU ANLAYACAKLAR...

kırk ambar

Bebekler karışınca

1937 yılında İngiltere'nin Nottingham kentinde bir doğumevinde dünyaya gelen iki kız çocuğu, hemşirelerin dikkatsizliği yüzünden karışmıştı. Gerçek çocuklar yedi yaşına gelince iş ortaya çıkmış ve olay aylarca gazetelere konu olmuştu. Aileler, kendi çocukları olmadığını öğrendikleri halde, çocuklardan vazgeçmek istememişler ve olay unutulup gitmişti. Valeri Wheeler ve Peggy Rylaat adındaki kızlara, 18 yaşlarını bitirdiklerinde gerçek anlatılmış, ancak her ikisi de ailelerinden memnun olduklarından yer değiştirmek istememişlerdi.

BİN YIL ÖNCE BATAN GEMİ

Sualtı arkeologları, Sicilya adasının batısındaki Marsala kasabası yakınlarında, bundan bin yıl önce batmış bir Arap gemisinin kalıntılarını buldular.

Geminin 5 metre eninde ve 18 metre uzunluğunda olduğu ve yerinin çıkartma çalışmaları başlayıncaya kadar gizli tutulacağı bildirildi. Uzmanlar, geminin, Sicilya adası Arap egemenliği altındayken, 9.-11. yüzyıllar arasında yapılmış olabileceğini belirttiler.

BATIK HAZİNE

İngiliz ve Hollandalı dalgıçlar, dört yıl süren bir araştırma sonucunda, 250 yıl önce batan bir gemide, 740 bin dolar değerinde hazine bulduklarını açıkladılar. İngiliz gazetelerinde yer alan haberlerde, geminin 3 Şubat 1735'te Hollanda'dan demir aldıktan 10 mil sonra battığı ve gemide günümüzdeki değeri 740 bin dolar olan 7500 gümüş Meksika parası ve 2 bin düka altın bulunduğu bildirildi.

DÜNYANIN EN ZENGİN BEBEĞİ ALMANYA'DA DÜNYAYA GELDİ

Dünyanın en zengin bebeği 19 Temmuz 1983'te Federal Almanya'da dünyaya geldi. Ağırlığı 3480 gram olan bebeğe "Carl-Albert von Rhum und Taxis" adı konuldu. Prens Johannes von Thurn und Taxis ve Prenses Gloria'nın üçüncü çocukları olan Carl-Albert, iki ablası olmasına rağmen, aile için yasalara göre, mirasın tümüne sahip olacak. Ailenin servetinin dökümü şöyle: Avrupa'da 32.000, Brezilya'da 55.000, Kanada'da 5.000 hektar arazi, 20 saray. Sarayların en büyüğü olan St. Emmeram'ın 500 odası ve kütüphanesinde 160.000 kitabı bulunuyor. Bu saraylarda ayrıca değeri milyonları bulan sanat eserleri saklanıyor. "Thurn und Taxis-Bank"ın sahibi de olan ailenin ayrıca birçok büyük bankayla ortaklığı var. Kısacası, küçük bebeğin 350 milyar TL'lik bir servete konacağı hesap ediliyor.

İşte "Dünyanın En Zengin Bebeği" olan Carl-Albert.

ORMANLAR KRALIYLA BİR ARADA UYUYOR

Amerika'nın Ohio Üniversitesi'nde öğrenci olan 19 yaşındaki Michqua Alcott geceleri aslanla, evet bildiğimiz bir aslanla yatıyor! Caine adındaki altı aylık aslan ise sahibi olan kızcağızın parmağını emmeden uyuyamıyor. Biyoloji öğrenimi gören Amerikalı kız, okulu bitirdikten sonra vahşi hayvanlar konusunda uzman olarak çalışacağını söylüyor ve yavru aslan için: "Şimdi ufak olduğundan uysal davranıyor, ama büyüyünce kendisine pek güvenebileceğimi sanmıyorum" şeklinde konuşuyor.

İKİ ATIN İŞİNİ YAPABİLİYORLAR

Normal bir yarış atının iki misli boyutlarında olan bu hayvanlar, çocukların sevgilisi oldu.

AMERİKA Birleşik Devletleri'nin Teksas eyaletinin Lauderdale kenti sakinlerinin en büyük zevki, hafta sonu tatillerini at yarışlarında geçirmek. Ama bu kentte yapılan at yarışlarının en büyük özelliği, yarış atlarının safkan yarış atı değil bir tür yük atı olması.

Bu atların özellikle kırsal kesimlerde yaygınlaştırılıp neslinin çoğaltılması ekonomi açısından da özellik taşımakta. Çünkü bu atlar, bir atın masrafıyla iki atın işini yapıyor. Böylece, kırsal kesim halkı için büyük destek kaynağı oluyor.

Yük atlarının neslinin çoğaltılması ve tüm dünya üzerinde yaygınlaştırılması konusunda çalışmalar yapılıyor. Kolayca yetiştirilen bu atlar, öteki atlardan daha iri ve güçlü oldukları için taşımacılığın yanında birçok konuda onlardan yararlanmak olası. Ayrıca bu atların öteki güçlü atlarla melezleştirilmesi sonucu daha olumlu ve dayanıklı türler elde ediliyor.

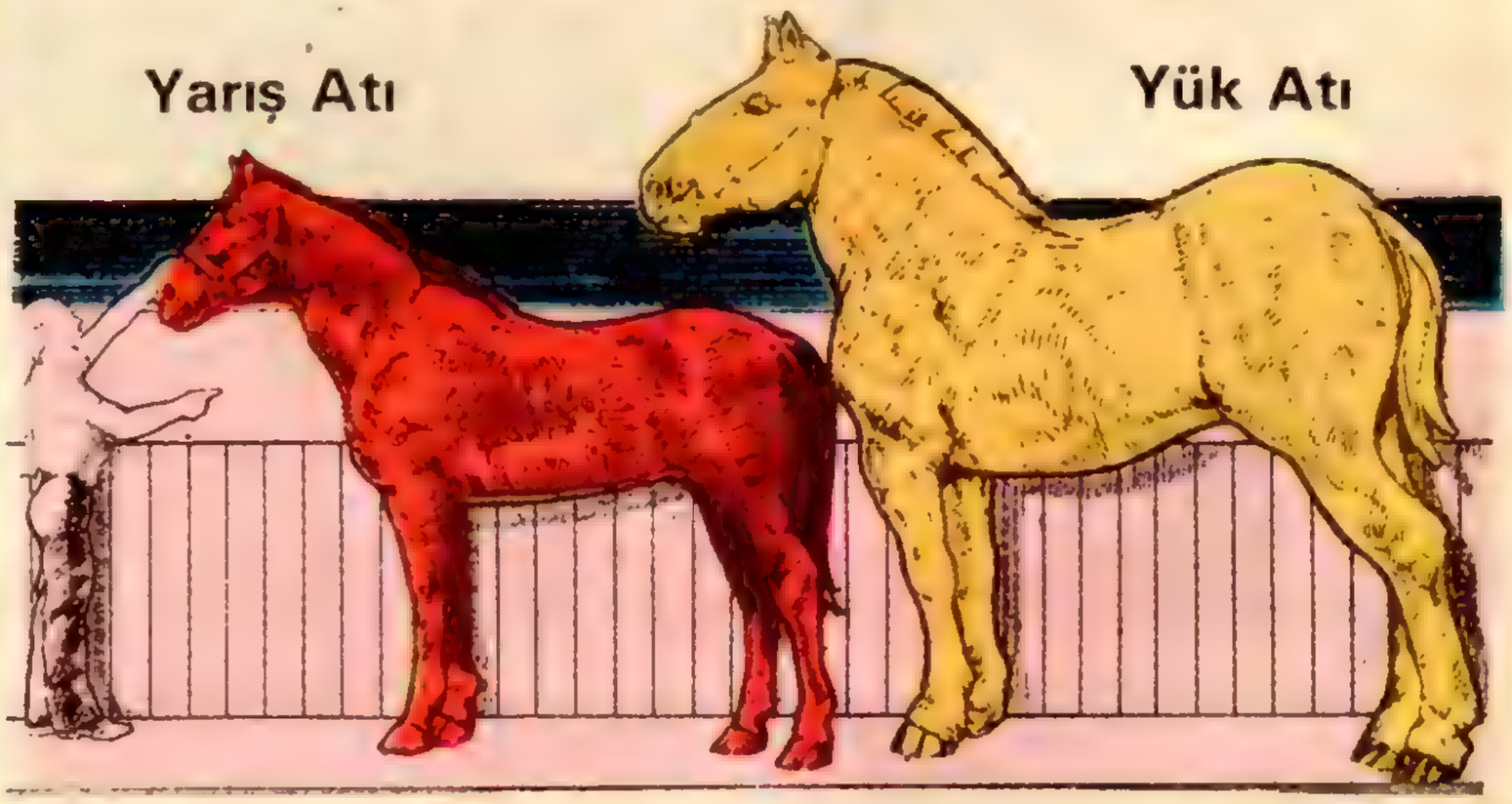

İLK ATEŞ

İlk insanların 7300 yıl önce İtalya'nın "İsernea" bölgesinde yaşadıkları ve ilk ateşin burada yakıldığı iddia ediliyor. Çevrede yapılan kazılar sonucu elde edilen buluntulara dayanarak, bu iddiayı öne süren İtalyan bilim adamları ve arkeologlarının bir başka iddiaları da, boya tekniğinin de binlerce yıl önce kullanıldığı, iddialarla ilgili buluntular İsernia kenti müzesinde sergilenmeye başlandı.

BRITANICA

1983'ün ortalarında, dünyanın en büyük ansiklopedilerinden "Britanica" yı 170 milyon okuyucuya daha ulaştırabilmek amacıyla dev ansiklopedinin Arapça diline çevrilmesine başlandı. Ancak, böylesine büyük bir işin sadece insanlar tarafından kısa bir sürede gerçekleştirilmesi olası görülmediğinden, bilgisayarlardan da yararlanılıyor. Daha önceden İngilizceden Arapçaya çeviri yapabilecek biçimde programlanmış olan bilgisayarlara giderek yapıtın tümü yüklenecek...

KAPTAN HAWKER 9

AL SANA!

REEVES, LUND ... ÇABUK! ATLAYIN!

BU SIRADA GEMİDE ...

PSH!

BWAO-AMMM

ÖNCE ŞAŞKINLIĞA UĞRAYAN YOLCULAR ŞİMDİ PANİĞE KAPILMIŞLARDI...

...PATLAMALAR BİRBİRİNİ İZLİYORDU...

BOO AOM

BU SIRADA DOSTLARIMIZ İSPANYOL GEMİSİNDEN UZAKLAŞMIŞLARDI...

SIKI TUTUNUN ÇOCUKLAR!

EN KISA ZAMANDA GEMİDEN UZAKLAŞMALIYIZ. ASIL PATLAMA KORKUNÇ OLACAK.

TÜYLER ÜRPERTİCİ BİR PATLAMA OLACAK.

"... VE BİRDEN, GEMİ BİR YANARDAĞIN PÜSKÜRTTÜĞÜ LÂVLAR GİBİ ATEŞ ALDI...

VE GEMİNİN PARÇALARI KAYALIKLARA ÇARPIYORDU.

DALGALARIN GÜRÜLTÜSÜ, YARALILARIN İNİLTİLERİNİ BASTIRIYORDU.

DİKKAT! KAYALIK - LARA ÇOK YAKLAŞTIK... ÇARPACAĞIZ.

DAYANIN KÜREKLERE ARKADAŞLAR... HAYDİ ÇABUK!

sürecek

Şimdilik sadece ilkokul 3. 4. 5. sınıf öğrencilerine...

Sınava Bilgisayarla Hazırlanın

Benim adım BİZİ.
Ben bir bilgisayarım.
Arkadaşlarım BİZİ'gil adıyla tanınır.
BİZİ'gillere renkli, birbirinden
güzel matematik fasikülleri yollarım.
BİZİ'giller ilginç problemlerime bayılırlar.

Cevaplarını bana yollarlar. Ben değerlendiririm.
Her BİZİ'gile ayrı bir mektup yazar, yanlışlarını düzeltirim.
Sonuncu fasikülden sonra her öğrencinin binlerce BİZİ'gil
arasındaki üstünlüklerini ve eksikliklerini bildiririm.
VE DAHASI
başarılı BİZİ'gillere ödül vermeyi çok severim.

BİZİ FASİKÜLLERİNE KAYITLAR BAŞLADI. SİZ DE BİZİ'GİLLERE KATILIN.

TÜRKİYE'DE ARTIK BİZİ VE BİLGİSAYAR DENETİMLİ EĞİTİM VAR

BAŞVURU FORMU
Adı, Soyadı:.....
Okulu ve Sınıf:.....
Adres:.....
Tel:.....

TEPUM
Temel Bilgiler Programlama ve Uygulama Merkezi
Şair Nigar Sok. 22/3 Nişantaşı, İstanbul Tel: 148 12 25

Ciddi ve istikrarlı yönlendirme, tasarrufun güvencesidir.

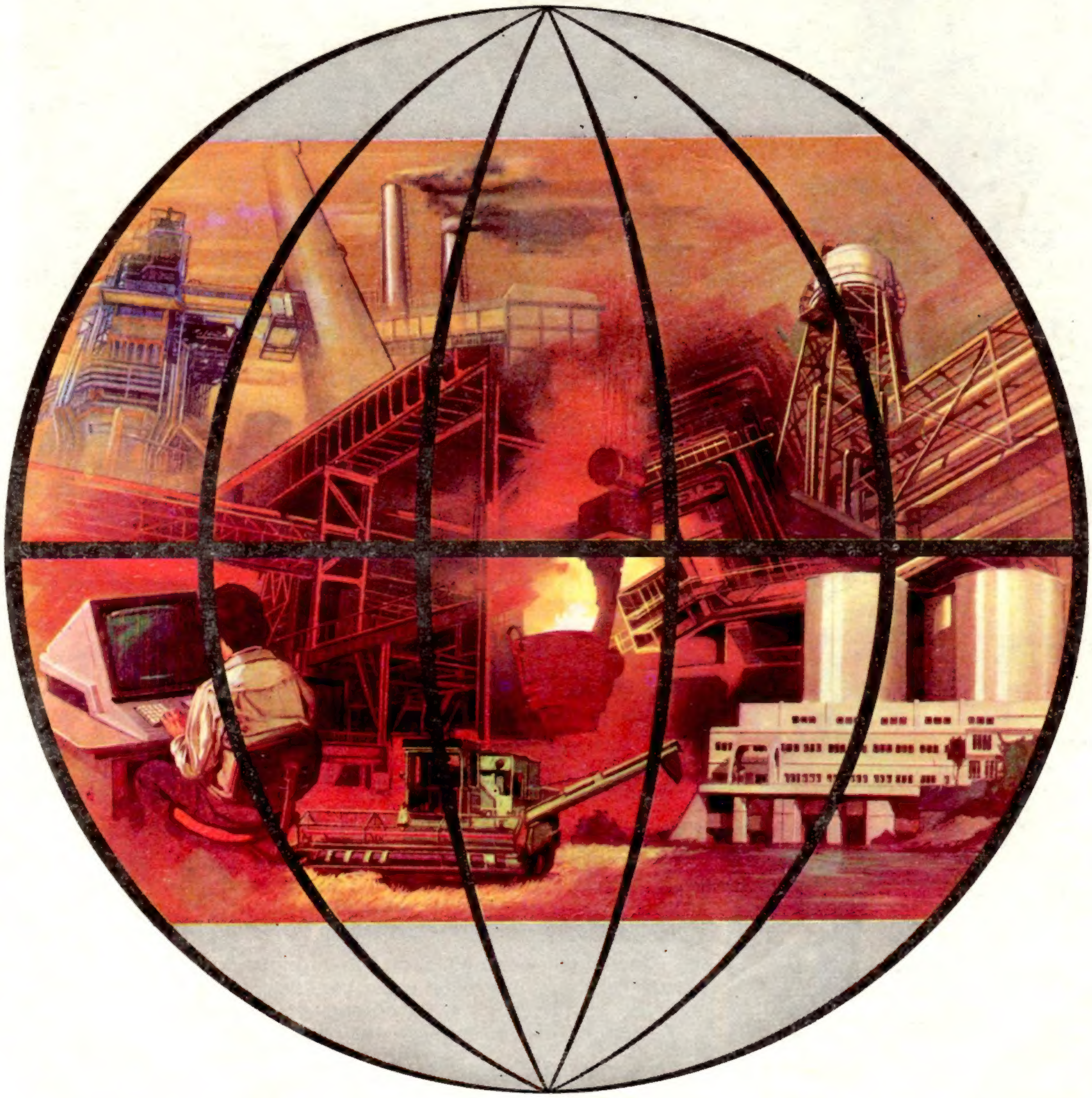

Türkbank, tasarrufun güvencesine
ve yönlendirilmesine
tam yetmiş yıldır gösterdiği
özen ve ciddiyetle, ülke ekonomisine
büyük katkılar sağlamaktadır.
Mutluyuz, gururluyuz.

Daima güvenle,
daha mutlu geleceğe.

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"İKİNCİ ADRESİNİZ"

İŞGUDER